

Novoletna poslanica predsednika republike

»Državljeni in državljanke, tovariši!«

Ker sem na Novo leto izven Jugoslavije, bi hotel ob nastopu novega leta ob najboljših željah poslati narodom naše dežele tudi nekaj besedi.

Predvsem bi hotel poudariti, da je bilo preteklo leto bogato različnih mednarodnih dogodkov, od katerih so se mnogi zaključili več ali manj srečno. To je pozitivno delovalo na pomiritev v svetu in ljudje so znova dobili zaupanje v to, da je moč ohraniti mir in da je nastopilo obdobje mirnega reševanja problemov.

Mislím, da ne bi bilo treba preveč tragično jemati nekaterih jadikovanj o tako imenovani novi hladni vojni. Ljudje dobre volje in zdravega razuma namreč zelo dobro vedo, da se tudi hladna vojna ne izplača, da izčrpa materialne in druge sile in da lahko ogroža tudi mir nasploh. Take črne napovedi prihajajo predvsem od ljudi, ki so še sedaj v dvomu, ali je Sovjetska zveza ubrala novo pot, pot mirnega sporazumevanja med državami. Toda sile miru in mirnega sodelovanja med narodi so danes tako množične in moralno močne, da se bodo morali tudi tisti skeptiki, ki dvomijo v možnost mirnega sporazumevanja in sodelovanja, podrediti tej prevladujoči težnji narodov.

Ne bi hotel, da bi kdo te moje besede tolmačil kot nekakšno napoved, da bo šlo sedaj vse gladko in samo od sebe. Ne, mislim, da bo še občasni težav, terjatev in zastojev. Toda nam ne sme nobena stvar vzeti poguma, da ne bi nadaljevali borbe in napravili vse, kar zmoremo, da končno zmaga ideja miru, mirnega sodelovanja med narodi, ideja sožitja med državami z različnim družbenim sistemom. Danes lahko že z zadovoljstvom ugotavljamo, da si ideja aktivne koeksistence med narodi uspešno krči pot in da jo vse bolj smatrajo kot edini možni izhod iz današnje, še zapletene situacije v svetu.

Plemenite humane težnje narodov za mirom, za mirnim sodelovanjem in enakopravnostjo narodov, malih in velikih, razvitih in nerazvitih, so napotile mene in moje sodelavce na pot v daljne zemlje, ki teže k istim ciljem. Hoteli smo jih bolj spoznati in še bolj poglobiti sodelovanje z njimi, hoteli smo spoznati njihove težave in stremiljenje njihovih narodov, ki so v svoji težki zgodovini globoko občutili, kaj pomeni biti nesvoboden in odvisen in ki se danes bore, da bi premagali zastopnost in si ustvarili boljše prihodnost.

Kadar govorimo in pišemo o deželah, ki so imele ali imajo svoje kolonije, običajno govorimo o njihovi »civilizatorski« vlogi. Prav te dni sem se imel priložnost prepričati prav o nasprotnem.

Človek ne bi nikdar verjel, če osebno ne vidi, kako narodi v teh afriških deželah teže, da bi okrepili svojo neodvisnost, da bi sami sebi vladali. Prav zato izražajo globoke simpatije, zaupanje in spoštovanje naši mali in oddaljeni deželi, kar ima naša dežela na svoji zastavi vtisane svetle principe o enakopravnih in pravičnih odnosih med narodi v svetu in ker se za te principe vztrajno tudi bori.

Na potovanju v dežele, ki so nedavno izvojevale svojo svobodo, ki pa se še bore z mnogimi težavami, ki jih povzročata nerazvitost in zaostalost, smo se lahko prepričali, da je nesebična pomoč tem in takim deželam ne samo imperativna potreba, marveč tudi neizbežna obveznost tistih držav, ki so razvite. Samo tako lahko v svetu odstranimo vzroke različnih spopadov, ki lahko nastanejo iz težnje za dominacijo nad slabimi in nerazvitimi deželami pod izgovorom civilizatorskega poslanstva in tutorstva.

Mi smo se tudi na tem potovanju miru pocutili srečne in ponosne, ker so nas narodi Etiopije in Egipta tako pri srčno sprejeli kot goste iz dežele, katere ime ni bilo nikdar v zgodovini omadeževano z madežem zasluževanja drugih narodov.

Državljeni in državljanke Jugoslavije! V 1956. leto stopamo z velikim upanjem, da bomo še z večjim uspehom nadaljevali graditev svojega srečnejšega življenja. Težave, ki so še pred nami, niso nepremostljive, ker so mnogo manjše od onih, ki smo jih že premagali.

Naše gospodarske možnosti so danes že tako razvite, da lahko v kratkem s pravilno organizacijo in razdeljevanjem, z varčevanjem in s pametnim vodstvom odstranimo tiste elemente, ki danes še motijo normalni tok življenja in brez potrebe ustvarjajo včasih zaskrbljenost državljanov. Danes zelo dobro vemo, kje so naše slabe točke, toda disciplinirano in vztrajno jih moramo odstranjevati.

Od pravičnega in uspešnega razvoja našega socialističnega sistema, od monolitnosti naše državne enotnosti, od pravičnega reševanja važnih problemov — mimo naše načelne in dosledne zunanje politike — bo v prihodnje odvisen naš mednarodni ugled. Zato je zelo važno, da ima vsak naš državljan vedno pred očmi koristi vse skupnosti, ne samo svojih ozkih in lokalnih koristi. Čim bolj moramo gojiti vse one vrline, ki nam dajejo med narodov sveta dostojno mesto.

S temi željami pošiljam iz te prijateljske dežele v svojem imenu in v imenu svojih sodelavcev najtoplejšje pozdrave naši domovini in želim vsem državljanom in državljkam srečno novo 1956. leto.

Kulturno-prosvetni problemi celjskega okraja

Predsednik Sveta za kulturo in prosveto, prof. Tine Orel, je na zadnji seji Okrajnega ljudskega odbora v svojem obširnem poročilu prikazal vso kulturno in prosvetno problematiko našega okraja. V prvem delu svojega referata je govoril o ljudskih knjižnicah, o uspehih in problemih ljudskih univerz, o ljudskih odrih, pevskih zborih in glasbenih šolah. Drugi del referata pa je v glavnem obsegal probleme celjskega muzeja in Studijske knjižnice ter Mestnega gledališča.

Nekatere knjižnice v okraju že nekaj let brezhibno delajo in beležijo prav lepe uspehe, druge pa so spet tesno na tem, da bi jih bilo treba ukiniti, bodisi, da nimajo primernih prostorov, ali pa so knjige že prebrane in nimajo več obiskovalcev.

V zadnjem času so zlasti nekatere vaše knjižnice našle razumevajočega podpornika v kmetijskih združenjih. V novih občinah kaže, da se bo precej šibkejših knjižnic le obdržalo, ker so jih občine dale v svoj proračun. Kjer pa bi bili ti proračuni bolj skromni, bi bilo prav, da bi poslele močnejše knjižnice zgled po Celjski mestni knjižnici, ki v zadnjem času že prakticira dobrodelno nalogo in obdarja s knjigami šibkejša knjižnice.

Delo Ljudske univerze v Celju je v zadnjem letu zgledno potekalo. Mno-goštevilni obiski na 107 predavanjih, ki so zajela tudi periferijo in širšo okolico, so ji dali lepo vzpodbudo. Uspešni so bili tudi jezikovni in drugi tečaji. Zeleti bi bilo, da bi Ljudska univerza v Celju dobila še bolj okrajni značaj in vzpostavila še tesnejše stike s terenom.

Tov. Orel je nadalje govoril še o ljudskih odrih in sekcijah Svobod. 92 ljudskih odrov priča, da je igrilstvo v našem okraju močno. Mnoge družine imajo lepe odre in zelo požrtovalne kadre. Nekoliko slabše pa se za to vejo

ljudske umetnosti zanimajo na Kozjanskem in v gornji Savinjski dolini. Koristno bi bilo, da bi v našem okraju počasi mislili tudi na malo potujoče gledališče, ki bi prosveto in zabavo poneslo v vse tiste kraje, kjer nimajo pogojev za ustanovitev lastnega ljudskega odra. Ljudje na podeželju radi obiskujejo igre in tudi radi igrajo. In da se ponekod igrilstvo ne razvija tako, kot bi se moralo razvijati, ni vzrok nezainteresiranost prebivalstva, niti pomanjkanje sposobnega igralskega kadra, temveč predvsem pomanjkanje prostorov.

Pevskih zborov je 63 v okraju, od teh je 19 zborov Svobod. Morda še bolj kot za igre, ima naše ljudstvo smisel za petje. Vendar imamo vtis, da naša pesem vse bolj in bolj izumira, izumira celo že pri naši mladini in šolah, medtem ko stari kader tudi že odmira. Vzrok za to je predvsem pomanjkanje pevovodij. Zato bi bilo nujno, da bi organizirali pevovodski tečaj, ki ga v našem okraju že od leta 1947 ni bilo. Zanimarjeni Celjski muzej pomeni

za Celjane škandal. Se danes ni popravljena streha depoja, ki jo je podrl lanski sneg. Te malomarnosti pa menda ne more opravičiti dejstvo, da takrat, ko je mestna občina še imela več denarnih sredstev, ni bilo na razpolago načrtov in so zaradi tega pustili proračunska sredstva propadati! Teh del pa danes nikakor več ne kaže zavlačevati, zato so odborniki sklenili, naj mestna občina posebej obravnava ta problem in čim prej prične s popravili.

Nadalje je prof. Orel govoril še o vlogi in problematiki Studijske knjižnice, ki ima danes že 49.000 knjig strokovne in znanstvene vsebine. V Celju pa je še mnogo strokovnjakov, ki niso znali izkoristiti tega vira znanja. Mestnemu arhivu, ki s svojimi knjigami sega v sredo 18. stoletja, je poplava v letu 1954 prizadejala hud udarec. Še vedno se ta dragoceni arhiv skriva pod streho in v kletnih prostorih. Neodložljiva naloga bo zato tudi Mestnemu arhivu preskrbeti primerne prostore in namestiti še enega arhivarja.

V Celju je ustanovljen občinski sindikalni svet

Pretekli torek je bil v dvorani podjetja »Beton« ustanovni občni zbor občinskega sveta v Celju, katerega se je od 213 vabljenih udeležilo 173 delegatov iz sindikalnih podružnic, ki jih je v Celju 104. Med gosti so bili tudi predsednik Občinskega odbora SZDL tov. Cveto Pelko, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Albin Medved, predsednik Občinskega ljudskega odbora Andrej Svetek in drugi.

Poročilo je podal predsednik iniciativnega odbora tov. Rudi Peperko. Le-ta je med drugim govoril o vzrokih, ki so navedli k temu, da Celje dobi svoj občinski sindikalni svet.

Nov občinski sindikalni svet se uvršča med sindikalne svete ostalih občin našega okraja z izredno visokim številom članstva. V 104 podružnicah na področju celjske občine je okoli 16.000 članov sindikata. Ker pa je ravno v Celju še okoli 1500 delavcev neorganiziranih, bo prvenstvena naloga podružnic in novega občinskega sindikalnega sveta, da uvrsti vse delavce in nameščenice v sindikalne organizacije.

V razpravi, ki je poročilu sledila, se je med prvimi izjavil tudi predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Andrej Svetek, ki je govoril o velikih uspehih na področju delavskega in družbenega samoupravljanja, o nalogah delavskega razreda v naši socialistični družbi ter novemu občinskemu sindikalnemu svetu, ki je dosegel obilo uspehov pri njegovem delu.

Iz razprave je bilo razvidno, da so letošnji občni zbori sindikalnih podružnic bili zelo dobri, da so pokazali dozorelost delovnih ljudi za delavsko samoupravljanje, predvsem pa so se delavci in nameščenici seznanjali z novimi smernicami v gospodarstvu ter razpravljali o sklepih beograjske konference Socialistične zveze, ki jo je vodil tov. Tito.

Med plodonosno razpravo so udeleženci izvolili 23-člansko predsedstvo novega občinskega sindikalnega sveta, 14 delegatov za okrajno sindikalno konferenco in 8 delegatov za republiško konferenco.

Rimske Toplice in Celje množice iz vse Slovenije, da proslavijo rojstno stoletnico slovenskega balad in romanc. Takrat bomo tudi v Celju odkrili pesnikovo spomenik, delo akademskega kiparja Cirila Cesarja, na predvečer pa bo Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane tudi v Celju ponovil svoj koncert Tomčeve Stare pravde na Aškerčev tekst. To bo velik kulturni praznik, ne le za vso celjsko pokrajino, ampak za ves slovenski narod. Ze pred tem vrhom Aškerčevega jubilejnega leta se bodo v Celju in okolici zvrstile manjše domače proslave po družini in šolah. Današnja številka Celjskega tednika, v kateri je pesnikovemu jubileju posvečena stran, je samo eden od uvodnih akordov v Aškerčovo jubilejno leto. Temu akordu se bo pridružila tudi celjska Studijska knjižnica s spominsko razstavo Aškerčevih del v izloženih oknih knjižarne Naša knjiga.

Najlepše in najlastnejše slovo od starega leta

V petek, dne 30. decembra preteklega leta je bila v Celju majhna, a izredno pomembna svečanost. Z odlokom predsednika republike tov. Tita je bilo za požrtvovalno delo pri izgradnji socializma odlikovanih osemnajst državljanov s področja Celja in okolice. Ob priliki izročitve odlikovanj v poročni dvorani Občinskega ljudskega odbora v Celju so se poleg odlikovancev zbrali najvidnejši politični in oblastni funkcionarji okraja in celjske občine. Tej svečanosti pa je prisostvoval tudi član Zveznega izvršnega sveta in zvezni ljudski poslanec za celjski okraj tov. Franc Leskošek-Luka.

Odlikovanja je predal predsednik okrajnega ljudskega odbora tov. Riko Jerman, ki je v uvodnih besedah navedel zasluge vseh odlikovancev in hkrati poudaril, da so delovni ljudje okraja Celje ponosni na tolikšno število odlikovancev. Tov. Jerman je nato zapovrstjo izročal odlikovanja za zasluznim tovarišem z vseh področij družbene dejavnosti. Odlikovani so bili naslednji tovariši:

EDI GOLC, direktor lesno-industrijskega podjetja »Savinja« v Celju, je za izredno požrtvovalnost pri organizaciji svojega podjetja in za njegovo vneto delo pri raznih družbenih organizacijah in organih samoupravljanja ter svetih in odborih ljudske oblasti prejel visoko odlikovanje — orden dela II. stopnje.

Enako odlikovanje — orden dela II. stopnje je prejel tudi okrožni javni (Nadaljevanje na drugi strani)

AŠKERČEVO jubilejno leto

Naše bralce bo gotovo zanimalo, kako bomo Slovenci proslavili stoletnico Aškerčevega rojstva. Proslave se bodo začele na sam spominski dan 9. januarja 1956, ko bodo v Ljubljani odkrili spominsko ploščo na hiši, v kateri je pesnik umrl. Ker neprijetna zima ni pripravna za široko množično proslavo, kakršno zasluži tako velik pesnik, se bodo glavne slavnosti vršile šele v mesecu maju. V Ljubljani bo Narodna in univerzitetna knjižnica priredila bogato razstavo dokumentarne gradiva o pesniku. Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« pa bo izvedel koncertno kantato Stara pravda, ki jo je nalašč zato po Aškerčevem tekstu komponiral skladatelj Matija Tomc. Spomladni pa bodo odkrili tudi spomenik ob cesti, ki nosi Aškerčevo ime.

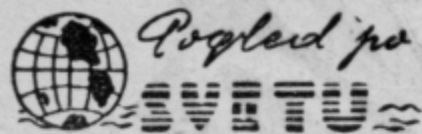
Tudi Celje bo dostojno in z vsem poudarkom proslavilo jubilej svojega znamenitega rojaka iz bližnjih Rimskih Toplic, ki ga s ponosom šteje za najpomembnejšo osebnost med vsemi, kar jih je ta okoliš dal slovenskemu slovu. Ze skoraj leto dni se pod vodstvom posebnega, od SPK OLO Celje imenovanega akcijskega odbora obnavlja Aškerčeva domačija na Senožetih nad Rimiškimi Toplicami. OLO Celje je oskrbel tudi denarna sredstva za ta obnovitvena dela. Obnovljeno domačijo bodo kot kulturni spomenik, narodopisno značilni kmečki dom, v katerem je preživel svojo mladost velik slovenski pesnik, odprli široki javnosti, podobno kakor se pri to že pred leti zgodilo s Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. To bo meseca maja, ko se bodo zgornje vidnejši politični in oblastni funkcionarji okraja in celjske občine. Tej svečanosti pa je prisostvoval tudi član Zveznega izvršnega sveta in zvezni ljudski poslanec za celjski okraj tov. Franc Leskošek-Luka.

Zastopniki Ljudske milice pri predsedniku OLO Celje

V četrtek pred Novim letom je predsednik OLO Celje, tov. Riko Jerman, sprejel komandirje postaja Ljudske milice s področja celjskega okraja. Načelnik tajništva za notranje zadeve tov. Jože Ančič je v imenu komandirjev predsedniku okraja voščil k novemu letu ter se mu hkrati zahvalil za vse razumevanje in podporo okraja, ki so jo bili pri vršenju svoje službe deležni pripadniki Ljudske milice.

Predsednik okraja se jim je zahvalil za čestitke ter jim želel še večjih uspehov pri njihovem napornem delu.

komandirji postaja so se nato zadržali še nekaj časa pri predsedniku in v sprošteni besedi pripovedovali o svojem delu in težavah, ki spremljajo njihovo službo.

Spet se obrača list v — knjigovodstvu sveta. Prenos iz leta 1955 ni tak, da bi se morali zazibati v sladke sanje o vesoljskem ugodnem stanju stvari, ni pa tudi tak, da bi morali grbančiti čelo in z grenko mislijo zdvajati nad človekom in človeštvom.

Ob deseti obletnici zmage nad fašizmom zmagovalci še vedno stojijo oboroženi in sprti med seboj zaradi neznanja in prestižnih vprašanj. Orožje, ki je zadalo japonski ošabnosti smrtni udarec, je še vedno glavni adut obeh tabornov. Zdi se, kakor da je atomska fizika obudila v ljudeh pragnjenje, ki so nekoč tirali človeka, da je v vojni iztrebil sovražne rodove. Tudi danes eksplozije atomskih bomb groze s totalnim razdejavanjem in smrtjo. Človeštvo ne najde potov, po katerih bi prišlo do prave svobode, v kateri bi začelo graditi nov svet, svet pameti in ljubezni, svet, ki bi ga omogočila prav tista atomska energija, s katero prete vojaški štabi to in onstran Pacifika.

Ena sama tona urana bi sredi puštinje izkopala bazen za umetno morje. Obraz zemlje bi se s to energijo spremenil: dovolj je je na svetu, da bi se puščave spremenile v plodne dežele, da se staja led v arktičnih in antarktičnih predelih. Vsi bi lahko lepo živeli. Tudi če bi se prebivalstvo zemlje za stokrat pomnožilo, bi lahko imeli lahko in kulturno življenje.

Razvoj družbe je neverjetno zaostal za znanstvenim napredkom. V atomski dobi se na štirih petinah zemlje izkorišča človek ne dosti drugače kakor v antičnih časih. Čeprav je človeštvo slavilo tolikšne znanstvene zmage na naravnih silah, vendar doslej ni uspelo, da bi strgalo raz sebe verige suženjstva. Nasprotno. Se vedno so kljub vsem mirovnim prizadevanjem na delu močne sile, ki bi iz atomske energije rade skovale še strašnejše orožje, kakor smo ga doživeli v drugi svetovni vojni. Imperialistični bloki se ne morejo odpovedati vojni. Se so na svetu ljudje, ki mislijo tako kakor »Daily Express«: Vse mednarodne organizacije, a posebno OZN prinašajo na svet same težave in spore! Če bi ne bilo OZN, bi tudi ne bilo gibanja Mau-Mau in ne ciprskih nacionalistov! Z drugo besedo: Svet naj ostane razdeljen med gospodarje in hlapce!

Toda tako ne gre in leto 1955 je zapisalo v tem smislu nekaj aktivnih postavk. Zadnji teden je morala Anglija požreti oklice neodvisnosti Sudana, najmlajše svobodne afriške države. Noben pameten človek ne more imeti ničesar zoper pravico do samoodločbe narodov, toda posestnikom kolonij ni toliko mar pamet in pravo, pač pa profit in posest. V Afriki je ponovno stopil na dnevni red Alžir, ki ne mara integracije s Francijo. Toda razen komunistične ni nobena francoska stranka za popolno neodvisnost Alžira, kajti Alžir je Francija, tega so se v sto letih navadili skoraj vsi Francozi. Kljub 400.000 francoskih vojakov se Alžir ne misli pokoriti in kot velikanski čimtelj stopa dane na dnevni red Francije, saj mora sleherna stranka zavzeti pred volitvami jasno stališče tudi glede Alžira.

Tudi v območju znamenite reke Jordan ne gre vse tako, kakor bi si želela družba okoli Daily Expressa. Kraljevina Jordan, v kateri živi pol milijona arabskih beguncev, ne mara v bagdadski pakt, ki ga je Bulganin imenoval novo obliko kolonializma. Angleži kupujejo pristop v pakt za 3,5 milijona funtov, toda arabski ligi je toliko do Jordana, da je ponudila približno enako pomoč, če se Jordan ne pridruži temu angleškemu instrumentu.

Igra kolonialnih vlešil na vzhodni obali Sredozemskega morja ima vsak dan težje posledice. Poldrug milijon Izraelcev, ki so s svojo sposobnostjo dvignili svojo materino deželo v kratkem času od leta 1945, živi na tem zgodovinskem koščku planeta proti volji 50 milijonov Arabcev, ki trde, da so si to zemljo po križarskih vojnah za vedno pripovedovali. Velešile sicer garantirajo meje Izraelu, toda s tem zadeva še dolgo ni urejena. Svet rabi mir, da bi svoje energije uporabil za pametne stvari, ne pa za orožje. Svet tu okoli pa ves plamti od sovraštva in vojnih priprav. Velešile ne store pravih korakov. Kajti tu čez gredo nabogatejši naftovodi. Ali bo spet prišlo do spopada med izraelskim Davidom in arabskim Goliatom?

Za načela, ki drže k spravi med narodi, je bila pomembna beseda Indije, ki ni prenesla prevelikega sovjetskega zmagoslavja po obisku Bulganina in Hruščeva. Indija hoče biti v dobrih odnosih z vsemi, ona noče v blok, v znamenju dobrega sosedstva in človečnosti pa sprejema pomoč iz ZDA in od SZ. Mussolini je nekoč tako stališče psoval, češ da je babilonijsko, zato talo in nepomembno. Toda to je pametno stališče, zato ga Mussolini ni mogel uvaževati. Da je pametno, se vidi tudi iz note ameriške vlade, ki se je glede Goe in Kašmira postavila na nevtralno stališče in s tem prekalica nedavne nerodne izjave svojega zunanjega ministra Dullesa.

Pretekli teden nam je v zunanji politiki za novo leto postregel še z marsikako drobno novico. Omenimo pa le tisto, ki je s svetovnega stališča bolj na robu, čeprav po svoje dobro osvetljuje današnje razmere. Gre za videm-

Le z večjim odkupom mleka je računati na padec prodajne cene

Ker je članek pod gornjim naslovom, objavljen v št. 51 z dne 23. decembra 1955 vzbudil med polnošniki precej vznemirjenja, vsebuje pa tudi nekatere nejasnosti, smo naprosili inž. Dolfeta Cizeja s Kmetijske šole Senjur, da to vprašanje našim čitateljem temeljito pojasni.

Uredništvo

Kakor vedno doslej, smo tudi to zimo pričeli razpravljati o pomanjkanju mleka. Industrijsko Celje mleka ne dobiva dovolj.

Zadružno mlekarsko podjetje je na primer lansko leto v oktobru dovažalo v Celje dnevno okrog 3800 litrov mleka. Največ ga je dobilo s Kozjanskega (celo iz Podsrede), prevažalo ga pa tudi iz Gornjega grada (razdalja 137 km). Stroški za sam prevoz znašajo 3–9 din, pač po oddaljenosti proge in količini mleka, ki ga avlo pelje. Iz same neposredne okolice Celja gre preko mlekarne le 9 litrov mleka. Nekaj mleka je preskrbelo za Celje pljuška mlekar na po približno 33 din za liter. Mlekar na proda dnevno okrog 4000–4500 litrov mleka. Od te količine dajo samo državna posestva okrog 1600 litrov. Manjkajoče mleko t. j. 4000–4500 litrov mleka so prinesli v Celje razni mešetarji, polovke in kmetje sami. Tu ga prodajajo po 30–35 din za liter. Torej gre polovica potrebne količine mleka mimo zadružne mlekarne in odkupne mreže.

Zakaj pride tako malo mleka v zadružno mlekarno? Glavni vzrok je v tem, da živinorejci niso zadovoljni z odkupno ceno mleka. Ta je bila poleti nekaj čez 20 din, v oktobru pa 23,70 din. Če izračunamo proizvodno ceno mleka dostavljenega v zbiralnico, je ta od 31,50–32,50 din. Čim boljše molznice je krava, tem cenejše mleko nam daje. (Pri 3000 litrih letne molznosti stane mleko 22,50 din, pri 1200 litrih 31,50 din in pri srednji molznosti 2000 litrov pa 24,90 din.) Zato kmetje predelajo mleko v surovo maslo ali pa pokrmijo prašičem, oz. redijo več nemlečne živine.

Na državnih posestvih kaže kalkulacija, da stane 1 liter mleka pri kravi z letno molznostjo 2000 litrov mleka 25,50 din, s 3000 litri pa 24,20 din. In to zaradi višje mezd delavcev in socialnega zavarovanja. Pri dosežani odkupni ceni se seveda tudi socialistična gospodarstva niso v polni meri posvečala pridelovanju mleka.

Mleko zbiraajo zbiralnice kmetijskih združenj s slabimi plačili zbiralci. Ti mnogokrat dolivajo vodo v mleko, da pridejo na svoj račun. Zaradi redko posejanih zbiralnic uspevajo mešetarji z mlekom, ki prevzamejo mleko neposredno na kmetovem domu in ga tudi redneje plačajo. Takšen mešetar ali kolovarka ga odpelje z vlakom ali koleškom v Celje in zasluži že dopoldne 300–500 din. Polnošniki mesta Celja se poslužujejo teh ljudi zaradi dobrega mleka in lažjosti dostave na dom. Pa tudi zato, ker mleka v prodajalnicah mlekarne ni bilo vedno na razpolago, večkrat je bilo slabo in posebno v poletnih mesecih nakisano.

Moramo reči, da si zadružna mlekarna ponovno pridobiva zaupanje potrošnikov, posebno še, ker daje v prodajalne zelo dobro in dovolj masno mleko.

Kako naj pride več mleka v Zadružno mlekarno? Predolge zbiralne linije s prečeznimi kamioni in premajhnimi količinami, zelo podražijo mleko. Zaradi tega bi se naj za polnošnike Celja zbiralo mleko v neposredni okolici, to je največ do 20 km v svinjsko stran in 15 km v smeri Laškega, Sentjurja, Frankolovega, Dobrne in Šmartnega v

Rožni dolini. V tem zbiralnem področju naj uredijo KZ zbiralnice iz svojih investicijskih skladov in to v vsaki vasi. Ceno mleka bi bilo treba v tem področju dvigniti na 25–28 din, pač po odstopku tolišče v njem. Za državna posestva, kjer odpadejo stroški zbiranja, pa še nekoliko več. S tem bi odpadlo mešetarjenje, ker se ne bi več izplačalo to mleko zbirati zaradi premajhnega razpona med odkupno in prodajno ceno. Manipulacijski stroški z mlekom bi se občutno zmanjšali.

V ožjem zbiralnem okolišju mora živinorejska pospeševalna služba pričeti takoj z usvarjenjem predpogojev za višjo molznost. Prejvsem bo treba podpreti zgraditev silosov, da bi bilo tudi pozimi mleka dovolj. Organizirali moramo tečaje za pravilno krmljenje molzne živine, posebno pa sodobno pripravo dobrega sena in ostalih krmil. Kmetijske zadruge bi morale dodeljevati posojila za nakup dobrih krav molznic, obenem pa izpopolniti strojni park, ki naj bi pocenil opravljanje najtežjih delorije in prevozov pri kmetovalcih. S tem bi postalo odlično prevosno število konj prav na tem področju in tudi krave bi manj uporabljali za delo. Nujno bi morali v Celju urediti vprašanje cinkarniškega plina, ki zajame področje, kjer imajo kmetje okrog 2000 krav. Zaradi zastrupljene krme in bolezenskih motenj je krave skoraj ne koristijo preskrbi Celja z mlekom. Večrinska služba naj uvede povsod umetno omejevanje krav in s tem pobija jalovost, ki najbolj znižuje molznost pri kravah. Mimo tega pa naj prepove sarnarja inšpekcija prodajo mleka na trgu. Ker smatramo, da so pri nas pravilni osnovni višje molznosti, bi bilo potrebno preučiti vprašanje umetnih gnojil po nižji ceni, prejvsem za travnike. Na 2–3 litra oddanega mleka naj bi dobil kmetovalec 1 kg umetnih gnojil po nižji ceni.

Živinorejci pa morajo skrbeti, da bodo to mleko čim ceneje proizvajali. Navedli smo že ševilke, ki naravno kažejo, koliko cenejše je mleko dobre molznice. Priznati moramo, da daje v začetku družba sama z višjo odkupno ceno pobudo za večje pridelovanje mleka. Na to bodo pa morali pridelovalci sami zniževati ceno, ker bo mleka dovolj in ker ga bo poceni proizvajali. Tako se bo lahko cena mleku postopoma zniževala. Po našem mnenju ne bi bilo treba, da se prodajna cena mleku zviša. Res bo v začetku nekoliko »skripalo« pri Zadružni mlekarici, kajti količina mleka iz bližnje okolice se ne bo kar naenkrat zvišala. Stanje se bo popravilo šele maja. Mlekar na bo lahko pričela s predelovanjem, kjer bo usvarjala potrebni finančni višek. Razen tega se bo pa morala baviti še z drugo dejavnostjo, ki bo pomagala pokriti izgubo pri polnošnem mleku. Ne bi bilo odveč, da mogoče družba pomana prebrodi mlekarne začelne težave. Prodaja polnošnega mleka je namreč najmanj donosen posel vsake mlekarne. Prav v celjski mlekarici pa je to glavna dejavnost.

Zaradi tega smatramo, da je nuja skrb družbe, prejvsem pa mesta Celja samega, da organizirajo preskrbe mesta in svoji mlekarici povečajo potrebno materialno in moralno skrb.

v leto izkazovala izgubo.

V letu 1955 je »Mleko« v Celju odkupilo povprečno mesečno 5.150 litrov mleka ter je bila povprečna odkupna cena

Marža kmetijskih združenj	1,50 din
Stroški nak. in prod.	1,66 din
Prevoz	3,66 din
Pasterizacija	0,69 din
Amortizacija	1,71 din
Plače	2,71 din
Prihodek za soc. zavar.	1,66 din
Skupaj	33,94 din

Skupna letna cena mleka je bila torej 33,94 dinarjev.

Razlika od prodajne cene 30 din do kalkulacijske cene je poljeje krilo do meseca novembra delno s predelavo in s prevornimi uslugami, za izgubo, nastalo v mesecu novembru in decembru pa je oblikoval regres Občinski ljudski odbor v Celju.

V interesu povečanja odkupa bo Zadružno podjetje »Mleko« v Celju dajalo živinorejcem poleg sedanjega odkupne cene še 13% dodatka v obliki menčnih krmil vsakemu živinorejcu, ki bo mleko oddajal v zbiralnico.

Zaradi tega je bilo nujno dvigniti prodajno ceno od 70 na 35 dinarjev, ki pa se bo v poletnih mesecih zopet znižala.

Bližnja bodočnost bo pokazala, da so ti ukrepi koristni, prvinsveno živinorejcem, od tega pa bo imel končno korist tudi naš polnošnik.

Prebivalci celjskega okraja so darovali 400 litrov krvi

Krvodajalska akcija, ki je potekala decembra v našem okraju, je našla med prebivalstvom mnogo razumevanja. Samo v tem mesecu se je prijavilo preko dva tisoč prostovoljnih krvodajalcev, ki so darovali okoli 400 litrov krvi. Za ta uspeh se moramo v prvi vrsti zahvaliti velikemu razumevanju naših ljudi, saj so ponovno dokazali, da so pripravljeni pomagati sodržavljanu tudi za ceno svoje lastne krvi. Pri poteku in izvedbi te akcije pa ne smemo podcenjevati organizacijskih priprav. Tam, kjer so občinski odbori RK, sindikalni funkcionarji, zdravstveni in prosvetni delavci ter občinski ljudski odbori ljudem pravilno prikazali veliko potrebo naših bolnišnic po najdragocenejši snovi — krvi in kjer so organizacijske priprave dobro potekale, tam uspeh ni izostal.

V občini Šmarje se je prijavilo 275 krvodajalcev. Delovni kolektiv Lesne industrije v Mestinju se je v celoti prijavil in so vsi zdravstveno sposobni člani dali kri. Posebno moramo pohvaliti tečajnice RK, ki so prišle v skupinah in prve dale kri. V občini Slovenske Konjice se je prijavilo 245 oseb, in to brez Konjic, kjer je delala transfuzijska ekipa že oktobra lanskega leta. Posebno iz Zreče se je odzvalo mnogo krvodajalcev pa tudi prebivalci iz Loča so dokazali, da imajo razumevanje za pomoč sočloveku. Iz tovarne kovanega orodja v Vitanju je celotna dopoldan-

ska izmena s tovarišem direktorjem na čelu oddala kri.

Najslabše je potekalo krvodajalstvo na Vranskem, kjer se je prijavilo skupno iz Gomilkega, Tabora in Vranskega le 43 oseb. Nikakor ne smemo misliti, da ljudje v teh krajih nimajo razumevanja za pomoč sočloveku. V tej občini pač niso nudili dovolj pomoči občinski ljudski odbor in ostale množične organizacije, ki niso znale prikazati ljudem važnost te človekoljubne akcije.

Na Planini, ki je izrazito kmečki predel, se je prijavilo 380 oseb. Le žal, da je v tistih dneh zapadel v tem predelu visok sneg in je zaradi slabih vremenskih prilik prišlo le 144 krvodajalcev. Na Menini, v Jurkloštru in v Sentvidu pa so čakale večje skupine ljudi, katerih pa niso mogli prepeljati na Planino zaradi zasneženih cest. Tudi v občinah Vojnik, Sentjur in Kozje so se ljudje v lepem številu prijavili ter oddali kri.

Na območju občine Zalec, kjer je delala celjska transfuzijska postaja, so pokazali mnogo razumevanja v Zalcu, Preboldu in Polzeli. V teh krajih se je prijavilo več krvodajalcev kot je bila zmogljivost ekipe. Zdravniško so bili pregledani vsi prijavljenci. V januarju in februarju pa bo celjska transfuzijska ekipa ponovno prišla v te kraje. Prijavljenci, ki še niso oddali krvi, bodo takrat prav gotovo dokazali svojo pripravljenost pomagati bližnjemu.

Za ceste v celjskem okraju bo treba v bodoče bolj skrbeti

Na zadnji seji Okrajnega ljudskega odbora Celje je tov. Vivod obširno govoril o delu Okrajne uprave za ceste v letu 1955, o problematiki poslovanja uprave, o nekaterih spremembah pristojnosti ter o programu dela za letošnje leto.

Iz njegovega poročila posnamemo, da se zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ceste v našem okraju niso mogle vzdrževati tako, kot bi bilo potrebno. Okrajna cestna uprava se je v preteklem letu omejila samo na najnujnejša dela. Seveda pa so pri teh omejenih sredstvih mnogokje tudi zelo nujna dela izostala, saj je ostalo še od poplave v letu 1954 precej uničenih cest neprevoznih.

Pri oskrbovanju cestišč je cestna uprava morala doslej precej štediti z gramozom. Gramozenje na 1 km ceste je doslej znašalo komaj 30 kubčnih metrov, moralo pa bi biti povprečje vsaj 80 kubikov na km. To je tudi cestna uprava predlagala Okrajnemu ljudskemu odboru, kar so odborniki osvojili in potrdili.

V tem letu bo treba tudi izpopolniti naše kamnolome. Cestna uprava ima v načrtu za to leto tudi koriščenje novega kamnoloma v Damljah, kjer bo mogoče pridobivati prav kakovit material za posipanje cest.

Sedanja razvrstitev cest v bivših okrajih Celje in Šoštanj ne ustreza dejanskemu stanju cest. So ceste, ki

služijo izključno lokalnemu prometu in tudi tehnično predstavljajo ceste IV. reda. Zato bi take ceste izločili iz pristojnosti Okrajne uprave za ceste in jih prenesli v pristojnost občinskih cestnih uprav. Tudi ta predlog je okrajni zbor osvojil. Ker pa so se zastopniki nekaterih občin protivil, da bi se breme vzdrževanja doslej okrajnih cest prevzelo samo na občino, je zbor sklenil, da bo Svet za komunalo skupaj z odborom Okrajne cestne uprave še enkrat proučil pristojnost cest. Uveljavil naj bi načelo, da ceste, ki so absolutno lokalnega značaja, vzdržuje občina, okrajne pa Okrajna uprava za ceste. Motiv, da občina nima denarja, ne bo mogel odločiti, ali ostane cesta okrajnega ali občinskega značaja. Po zgledu Zalca se bodo tudi v drugih občinah morale prej ali slej osnovati uprave za ceste v sklopu občine. In ta uprava bo morala skrbeti, da se bodo ceste čim več popravljale s prostovoljnimi delom. Jasno pa je, da bo revnejšim občinam pri tem potrebna tudi dodatna pomoč okraja.

Okrajna uprava za ceste je nadalje predlagala program dela za letošnje leto. Predvsem bo treba urediti še poplavi uničene neprevozne ceste, zavarovati nekatere ceste od plazov, graditi in rekonstruirati več mostov, dokončati cestne gradnje (Lesično–Golobinjek), razširiti nekatere ceste in modernizirati glavna cestišča.

Nailepše in naičastnejše slovo od starega leta

(Nadaljevanje s 1. strani)

tožilec tov. EDVARD GRGIČ, ki ima veliko zaslug pri organizaciji dela na Okrožnem javnem tožilstvu, prav tako pa si je to odklikovanje zaslužil tudi s svojim neumornim delom izven svojega poklica kot viden politični delavec.

Z odklikovanjem — orden III. stopnje so bili odklikovani:

BOGDAN JEREB, namestnik okrožnega javnega tožilca v Celju.

OSKAR DOBOVIŠEK, sodnik na okr. sodišču v Celju.

ALOJZ SMID, sodnik na okrajnem sodišču v Celju.

ANTON RADEJ, predsednik okrajnega sodišča v Šmarju.

MIRAN TOPOLOVEC, predsednik okrajnega sodišča v Šoštanju.

Vsi ti tovariši s področja pravosodja so bili odklikovani za njihovo izredno poštrevnost pri opravljanju njihovih odgovornih služb in za njihovo delo v raznih drugih področjih družbenega življenja.

Nadalje so sprejeli Orden dela II. stopnje:

IGNAC GORJUP, delavec v Zelezarni Store, ki je bil po osvoboditvi večkratni udarnik ter je poleg tega vzgojil vrsto mladih ljudi za uspešno proizvodnjo.

DRAGO MARKOVIČ, tajnik občine Zalec, ki je odklikovanje prejel za svoje zaslug in poštrevnost kot tajnik na okraju Slovenj Gradec in sedaj kot tajnik občine Zalec.

ANTON TOFANT, mojster v Tovarni emajlirane posode v Celju. Le-ta je s svojo vztrajnostjo in voljo dosegel, da so v tej tovarni začeli uvajati domač emajl, ki ga uporabljajo že v višini 30% celotne proizvodnje.

FRANC CINK, upravnik bolnice v Celju in Novem Celju. Tov. Cink je vzorno vodil bolnico v Novem Celju, celjsko pa v kratkem času uredil, da je

sedaj v nasprotju z nedavnimi razmerami, med najbolj vzornimi zdravstvenimi ustanovami.

JOŽE KOCJANČIČ, livar v Zelezarni Store, je odklikovan za svoje vzorno delo in hkrati za zasluge pri vzgoji mladih kadrov, saj je sam vzgojil dvanajst mladih livarjev.

FRANC LESKOŠEK, mojster v Tovarni emajlirane posode, si je priznanje zaslužil kot izredno vesten delavec, zlasti za nemoteno delo remontnega oddelka v najbolj kritičnih momentih.

AVGUST PADER, mojster v Tovarni nogavic Polzela, je po osvoboditvi sam reševal pereče vprašanje barvarne v tej tovarni, se izkazal kot racionalizator, vzgojitelj kadrov itd.

FRANC PANGERL, delavec v Tovarni emajlirane posode, je izredno vesten delavec in racionalizator. Zaradi svoje zavesti si je zaslužil tudi poslanski mandat v republiški skupščini.

MARTIN PIRŠ, delavec v Tovarni emajlirane posode v Celju, je znan sindikalni in politični aktivist v svojem kolektivu. Nemalo pa ima tudi zaslug za boljšo proizvodnjo, predvsem pa za varnost pri materialu, kar je znatno pocenilo lastne stroške tega podjetja.

MARTIN PLEVNİK, varilec iz Zelezarne Store, je vzor delavca v svojem podjetju. Njegov primer služi za vzgled delovne discipline, vestnosti in poštrevnosti.

Vsem odklikovancem so prisotni funkcionarji iskreno čestitali. Krajši nagovor pa je imel tudi predsednik Okr. odbora SZDL v Celju tov. Franc Simončič, ki je med drugim dejal, da so odklikovani državljani med vridnimi graditelji socializma, da so pravilno razumeli kakšen naj bo državljanski socialistični države. Ker so to razumeli, ker so po teh načelih tudi delali, jih je predsednik republike odklikoval, naša skupnost pa je ponosna nanje.

Zakaj se je dvignila prodajna cena mleku

Vsa leta je bilo v zimskih mesecih mnogo kričanje glede preskrbe z mlekom. Čim je nastopil november, je pričelo primanjkljavo mleka v mlekarah in nekateri polnošniki so ostali celo brez mleka.

Zaradi upravičene kričanje, kar ni bil primer samo v Celju, temveč tudi v ostalih večjih krajih, kol na primer v Ljubljani in Mariboru, so po temeljiti analizi stanja kmetijskih strokovnjaki ugotovili, da je premajhnemu odkupu mleka vrok prenizka odkupna cena. Zaradi tega je tudi Zadružno podjetje za odkup in predelavo mleka »Mleko« v Celju bilo prisiljeno dvigniti povprečno odkupno ceno od 20,85 dinarjev na 23,70 dinarjev.

Ker pa pri teh odkupnih cenah živinorejci niso bili zadovoljni, živinorejci niso bili zainteresirani, da proizvajajo mleko in so ga raje predelovali. Industrijska središča so bila tako brez mleka, podjetja za odkup mleka pa so iz leta

ski proces. Obtoženci iz Briško-beneškega odreda bodo sojeni v Firenzi. Stvar je jasna: Proces je nastal iz temnih maščevalnih naklepov v brlogu nekontrolirane neofašistične reakcije in ima verjetno namen, da poslabša jugoslovansko-italijanske odnose. Pred vojno je nekoč prosluli Balbo izjavil Cianu: »V Italiji ni nobenega smisla za iskrenost!« Bolje Balbo pač ni mogel označiti svojo matro Italija. T. O.

FRANC STARLEKAR, PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE ŠTORE

Pet let delavskega samoupravljanja je Železarni Štore prineslo velikanske uspehe

Uspehi, ki smo jih v našem podjetju dosegli v petih letih delavskega upravljanja, v celoti potrjujejo pravilnost našega gospodarjenja. Upravljanje podjetij po delavskih svetih in upravnih odborih je postala tista sila v našem gospodarskem življenju, kateri lahko pripišemo največ doseženih uspehov.

Da bi mogli uspešno izpolnjevati naloge, ki sta jih skupnost in porušena domovina zahtevali od nas, smo morali predvsem izboljšati tehnično opremo v vseh obratih in organizirati plansko proizvodnjo. V martinarni in valjarni je bilo treba uvesti neprekinjeno obratovanje, ki je zahtevalo povečano število zaposlenih delavcev. V martinarni smo do danes postavili 4 nove generatorje za mehanizacijo dovoza materiala in nakladanja. Povečali smo skladišče za staro železo in ga opremili z žerjavno progo. V valjarni je elektrificirana srednja in fina proga, v gradnji pa je nova potisna peč. Največ pozornosti pa smo posvetili ureditvi livarne. Za taljenje železa smo postavili tri nove kupolke, dve plamenici, 4 sušilne peči, livne jame za kokile in valje, za transport smo postavili 7 žerjavov, uredili cevno livarno in sušilnico ter že spustili v obratovanje pripravo peska. Ena od naših največjih pridobitev pa je naš elektro plavž, edini v naši državi in na Balkanu, ki nam služi za proizvodnjo surovega železa. Na ta objekt smo resnično lahko ponosni, ker smo ga gradili takorekoč z lastnimi izkušnjami in s pretežno domačo opremo.

Stanovanjsko stisko smo omilili z gradnjo novega naselja na Lipi, lansko leto pa smo k temu dodali še 3 stanovanjske hiše na Pečovu in prenovljeno stanovanjsko stavbo v Celju. Zgradili smo moderni Dom kulture in Gasilski dom.

Vzporedno s tem je rasla proizvodnost dela. Proizvodnost dela na delavca po toni je v letu 1950 znašala 46 ton, ob koncu leta 1954 pa že 51,2 toni. Vrednost blagovne proizvodnje pa je od pol milijarde v letu 1950 narasla na približno 5 milijard v letu 1954. Proizvodni, realizirani program se je od leta 1950 do danes dvignil za 26,9%.

Delavski svet in upravni odbor sta v reševanju gospodarskih problemov imela pred očmi interes skupnosti in lastnega kolektiva. V preteklih letih smo obravnavali za naše podjetje izredno važne probleme. Pri postavljanju družbenega plana smo stremeli predvsem za tem, da izkoristimo v največji meri naše proizvodne možnosti. S stalnim dvigom proizvodnje in ob istočasnem padanju proizvodnih stroškov smo lahko v celoti zadoščali obveznostim družbenega plana. Oba organa delavskega upravljanja sta dobro proučevala naše proizvodne možnosti in možnosti prodaje in na podlagi tega izdelala osnovni plan, ki je bil podlaga družbenemu planu.

V našem podjetju že tretje leto deluje komisija za higiensko-tehnično zaščito, ki ima kot organ delavskega sveta in upravnega odbora vsa pooblastila.

stila. Bilanca tega triletnega dela je znižanje obratnih nezdov v primeri z letom 1950 za celih 50%.

Naš delavski svet ima 7 komisij. Nekatere smo ustanovili šele letos. Te komisije, ki smo jih sestavili iz članov delavskega sveta, nam dajo slutiti, da bodo z njimi seje delavskega sveta bolj

FRANJO OREL, PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

Delavski svet je pravilno razumel gospodarjenje z zaupanimi mu proizvodnimi sredstvi

Kot v drugih kolektivih je tudi kolektiv Tovarne emajlirane posode tovarno prevzel v letu 1950 v samoupravo. Iz svoje srede je izvolil najbolj zavodne in agilne člane v delavski svet.

Delavski svet je sestavljen tako, da so v njem zastopani vsi oddelki in obrati, katerih je v podjetju precejšnje število. Ker podjetje zaposluje v precejšnji meri žensko delavno silo, so bile pri volitvah v delavski svet izvoljene tudi delavke, zlasti iz tistih obratov, v katerih prevladujejo ženske. Ravno tako so delavke tudi članice upravnega odbora podjetja.

Z vsakoletno izvolitvijo članov se je delavski svet izpopolnjeval iz najboljših članov kolektiva in šteje letos 120 članov, ki so od vseh dosedanjih delav. svetov po delu najbolj učinkoviti.

Da je delo delavskega sveta učinkovito, je pripisati dejstvu, da so člani kolektiva v posameznih oddelkih zahtevali preko svojih članov v delavskem svetu vedno bolj podrobna pojasnila in tolmačenja o sklepih delavskega sveta, tako da je danes že skoraj vsak sklep delavskega sveta rezultat razprav in predlogov iz oddelkov samih. Najvažnejši problemi, o katerih je delavski svet razpravljala na svojih zasedanjih so: sprejemanje obveznosti in izvršitev proizvodnih planov, pravilno nagrajevanje, izboljšanje organizacije dela, uvedba čim več delovnih mest,

TRGOVSKEGA POMOČNIKA samostojnega manufakturista

sprejemmo v službo. — Nastop službe takoj!
Trgovina pri »CINKARNI« — CELJE, Mariborska 31.

Katere zadeve rešuje občinski ljudski odbor?

KMETIJSTVO

Spričo vloge kmečkih zadrug pri dvigu našega poljedelstva iz zaostalosti je razumljivo, da je večina kmečkih nalog, ki so operativnega značaja, ostala pri kmečkem zadrugištvu. Ostale zadeve pa so povečini prešle na občine, tako da je pri okraju dejanske ostala samo še kmečka inspekcija. Tako izvršujejo občine vse posle v zvezi s prenosom lastništvu za živino, izdajajo živinske polne liste, sprejemajo prijave živinskih kužnih in nevarnih rasilinskih bolezni, prijave za obvezni pregled pri zasilnih zakolih, prijave in odjave psov. Občine rešujejo:

Zagonetna smrt naprednega Slovenca v Franciji

Naša naročnica, vdova Ana Oprešnik, nam je te dni poslala iz Francije vest o nepojasneni smrti svojega moža Mihaela Oprešnik, ki je 13. novembra t.l. odšel na sejo Udruga Jugoslovčanov v Sallanmines Pas de Calais, od koder se ni več vrnil. Ob 8. uri zvečer je zapustil dvorano, kjer so obravnavali program proslave jugoslovanskega narodnega praznika — 29. novembra. Zjutraj naslednjega dne so Oprešnika našli mrtvega v Kanalu Lens Pas de Calais.

Društvo Jugoslovčanov v severni Franciji je s skrivnostno smrtjo Oprešnika izgubilo svojega dobrega in agilnega predsednika, žena z otroki pa skrbnega roditelja. Sožalnim izjavam se iskreno pridružuje tudi naše uredništvo.

jejo prošnje državljanov za povračilo škode, nastale s poginom živine zaradi kužnih bolezni. Čebelarji določijo pri občini dovoljenje za prevažanje čebel na pašo. Ves promet s semenskim blagom nadzira občina in je pooblaščenca izdajati prodajne prepovedi.

Glede obdelovalnih zemljišč, ki so last splošnega ljudskega premoženja, sklepajo občine s posamezniki potrebne zakupne ali najemne pogodbe. Občine vodijo poslopek v zvezi z arondacijo zemljišč kmečkih gospodarstev in izdajajo odločbe o arondaciji.

Tudi po zakonu o lovu je občina prevzela vrsto novih opravil. Tako izdaja občina individualne odločbe, kakor lovsko dovoljenje in odločbe o povračilu škode, ki jo je povzročila divjad in ki ne presega zneska 2500 din. Okrajno so s področja lovstva ostale zgolj pomembnejše zadeve, kakor n. pr. predlaganje ustanovitve lovišč, njih dodeljevanje lovskim društvom in sprememba meja ter podobno.

GOZDARSTVO

Čeprav je glavna gozdarska služba ostala še pri okraju in jo izvršuje posebna okrajna uprava gozdov, so vendar občine prevzele vrsto poslov s področja zaščite gozdov pred požarom. Tako je občina dolžna skrbeti za varstvo gozdov pred požarom, organizirati gasilsko službo in posebne ekipe v te namene. Občina izdaja predhodno dovoljenje za odprto kurjenje v gozdovih in ocenjuje škodo, ki bi v gozdovih s požarom nastala.

Razumljivo je, da so občine prevzele tudi dolžnosti s področja ostale zaščite gozdov. Tako je občina dolžna uvesti vse potrebne ukrepe v primerih prijav o pojavih gozdno škodljivega mrčesa in drevesnih bolezni. Občina je dolžna skrbeti za pravilno upravljanje onih gozdnih kompleksov, ki niso v neposrednem seslavi gozdarstva.

Od razvoja in napredka družbenega upravljanja je mnogo odvisno, kdaj bomo premagali sedanje težave in vsi skupaj zaživel boljšo življenje.

TOMO BREJC

RUDI GROSER, PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA V TEKSTILNI TOVARNI »VOLNA« — LASKO

Delavsko samoupravljanje NI UTOPIJA

Kakor vsa ostala podjetja je tudi naša tovarna letos proslavila peto obletnico delavskega samoupravljanja. Analiza dosedanjega dela, nam je pokazala, da zamisel o upravljanju gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih ni utopija, temveč edina primerna oblika samoupravljanja, katero bo nujno uvesti ne samo v našem gospodarstvu, temveč tudi v ostale panoge našega družbenega življenja. Naš delovni kolektiv je uresničil geslo »tovarne delavcem« 10. septembra 1950. leta. Kakor v ostalih podjetjih je tudi pri nas delavski svet imel v tem prvem obdobju bolj zna-

čaj posvetovalnega organa, kajti naši delavci — člani delavskega sveta, se v tej vlogi niso takoj znašli, po drugi strani pa so obstoječi zakonski predpisi, predvsem kar se tiče finančnega poslovanja, to do neke mere zavirali. S prehodom k novemu finančnemu si-

stemu, s sprostitvijo tržišča in s spremembam v našem družbenem planu se je pred organe delavskega upravljanja podjetja postavila resna naloga. Nujno se je pojavila potreba, da je delavski svet pričel razmišljati in razpravljati o komercialni politiki, politiki cen, razširitvi tržišča, predvsem pa je moral posvetiti več pozornosti sami proizvodnji, kakovosti in asortimentu proizvodov.

V tem začetnem obdobju sprostitve tržišča je naše podjetje zašlo v zelo težko situacijo. Tržišče ni hotelo blaga, ki je podjetju ostalo na zalogi še iz prejšnjih let. Vse to nas je prisililo, da smo na vse mogoče načine skušali nastale težave prebroditi. Kljub temu, da smo z različnimi ukrepi in pravilno personalno politiko uspeli odpraviti vso rezervno delovno silo, znižati proizvodne stroške, racionalnejše uporabljati surovine, izboljšati organizacijo dela in dvigniti storilnost dela, se podjetje težav ni rešilo. Potrebna je bila intervencija Okrajnega ljudskega odbora, ki je podjetje rešil iz zelo težkega stanja.

Po tem obdobju je podjetje začelo prosperirati. Zavedajoč se prejšnjih težav je delavski svet podjetja pričel bolj sistematično reševati proizvodne probleme. Prišel se je zavzemati za modernizacijo in razširitev podjetja.

Posebno pozornost je delavski svet posvetil izboljšanju strokovnega kadra in dvigu strokovne izobrazbe delovnega kolektiva. Zavedamo se, da je predvsem od dviga strokovne in splošne izobrazbe, organizacije dela ter izboljšanja delovnih pogojev odvisna višja storilnost dela in prav zato temu posvečamo vso pozornost. V letošnjem letu smo uspešno izvedli kratek tečaj za polkvalificirane delavce, takoj po novem letu pa nameravamo organizirati tečaj za visokokvalificirane in kvalificirane delavce.

pravilno poslovanje podjetja, kakor tudi pravilno nagrajevanje vsakega člana kolektiva.

V veliki katastrofi, ki je podjetje prizadela ob poplavi v letu 1954, je prav posebno prišla do izraza trdna volja in zavest samoupravljanja, kajti le na ta način je bilo mogoče, da je kolektiv v izredno kratkem času sedmih tednov popolnoma usposobil celotno tovarno za obratovanje in gre pri tem največ zaug ravno članom delavskega sveta.

ANTON MEDVED, PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA PAPIRNIC IN LESNOPREDELOVALNE INDUSTRIJE VIŠNJA VAS

Posebno pozornost posvečamo delovni storilnosti

Ko je naš kolektiv pred petimi leti prevzel podjetje v svoje roke (takrat je bil le 12 članski), je našel naslednje stanje: zastarel obrat z izrabljenimi stroji in tovarniškimi napravami — pogonska sila je bila popolnoma odvisna od padavin. Takrat je papirnica obratovala le sezonsko z zelo omejeno kapaciteto in razmeroma visokimi proizvodnimi stroški.

Znašli smo se pred zelo težko nalogo: izvršiti remont tovarne, razširiti in modernizirati podjetje, dvigniti storilnost dela in tako usposobiti tovarno za normalno, stalno obratovanje. Te naloge smo se lotili z vso resnostjo. Kaj vse smo v teh petih letih dosegli?

Uredili smo novo kotlarno, montirali parno lokomobil z novim parilcem, zgradili transformator ter preusmerili pogon v glavnem na električno energijo, zgradili sušilnico s kaloriferjem, da lahko obratujemo stalno tudi v zimskih mesecih. Proizvodnjo papirja smo povečali 10 kratno, razvili smo tudi lesno industrijsko dejavnost — ustanovili nov obrat zabojarstvo.

Tako smo omogočili zaposlitev nove delovne sile. Sedaj šteje naš kolektiv 50 članov. Storičnost dela pa smo dvignili za 300 %. Odkrili smo tudi notranje rezerve v odpadkih naše lesne industrije, katere prav tako predelamo v papir, tako da sedaj pri nas ni nobenih odpadkov.

Vse to smo dosegli z razmeroma minimalnimi sredstvi.

Kako smo vse to izvedli? Vse pereče probleme smo reševali skupno na sestankih kolektiva, tako da smo situacijo razčistili, sprejeli sklepe in se

nato lotili z vso vestnostjo sklepov. Poiskali smo predvsem skrite rezerve v ljudeh. Na primer: tovarniški železni dimnik je bil letos že v takem stanju, da se zruši. Znašli smo se pred nepredvideno situacijo — postaviti nov dimnik. Predračun za to delo smo dobili v znesku 1.000.000 din. Moje naše delavnice tov. Ivan Milec pa je sam izdelal in postavil nov dimnik. Tako nas je dimnik stal le okoli 200.000 din. Ostala sredstva pa smo lahko uporabili za ponovno razširitev in modernizacijo podjetja. Zgradili smo sušilnico, sedaj montiramo še en stroj za izdelovanje papirja. Tako bomo lahko že v prvih mesecih prihodnjega leta še povečali proizvodnjo papirja za 100 %, ceno pa še znižali. To je samo en primer, kako mi gradimo in moderniziramo naše podjetje. Premija pa, ki jo je dobil tov. Ivan Milec je le skromno priznanje v primeri s prihrankom v investicijskem skladu.

Tako gradimo in širimo naše podjetje čim več z lastnimi silami in sredstvi. Posebno pozornost posvečamo delovni storilnosti. Vsa dela v proizvodnji so normirana. Norme presegamo povprečno 7 %.

Delavsko samoupravljanje je prišlo pri nas, kljub začetnim težavam, pomakljivostim ali trenutnim nesporazumom v polni meri do izraza. Pri nas ni bilo pogojev, da bi se uveljavil birokratski ali familiarni odnos. Le tako smo lahko prebrodili tako katastrofo, kot je bila poplava 1954. leta. Kljub razdejnanju smo pričeli obratovati že dobre tri tedne po poplavi.

(Se nadaljuje)

Življenje NA NAŠI VASI

Čas je, da resno začnemo

Nastopil je čas zimskega škropljenja sadnega drevja, ki tvori osnovo v borbi proti ameriškemu kaparju. Čeprav zadnji dve leti več ali manj temeljito škropimo sadno drevje, še nismo dosegli zaželenih uspehov. Okužbe smo uspeli zmanjšati, ne pa teritorialno zožiti. To je bilo zlasti vidno na plodovih letošnje sadne letine, ko je bilo 60% plodov bolj ali manj okuženih, medtem ko je na 30% obstajal sum okužbe. S tem je bila močno prizadeta naša zunanja sadna trgovina.

Če hočemo kaparja res dokončno zatreti, se moramo držati naslednjih navodil: sadno drevje moramo v jeseni kmalu po odpadanju listja temeljito očistiti vseh suhih vej in odmrlega lubja, nato pa dobro pognojiti v kolo-barju. Šele tako je drevo pripravljeno za škropljenje. Škropljenje opravimo z DNOC pripravki, in to: rumesana pasta 1,5 do 2%, rumesana olje 2,5 do 3% in kreozan 1,5 do 2%. Lahko pa škropimo tudi z žvepleno apnenno brozgo 20 do 25%, če ima 20 do 22 Be. Za korišćenje vzamemo nekoliko nižjo koncentracijo. Žveplena apnena brozga drevje pomladi, deluje ugodno na rast in razvoj ter dolgo v poletje štiti rastline pred novimi okužbami.

Celoten uspeh zavisi od priprave škropiva in kvalitete škropljenja. V kolikor škropimo z DNOC pripravki, to je z rumesano ali kreozanom, moramo vzamemo zaradi boljše topljenja 1,5 do 2 kg (predpisani %) na 4—6 litrov mlačne vode. To dobro pomešamo, da dobimo gosto tekočo kašo in nato vlijemo v pripravljeno količino hladne vode 94 do 96 litrov. Škropivo je sedaj pripravljeno in ga vlijemo med mešanjem v škropilnice. Škropiti moramo

tako, da drevo operemo s škropivom. Pri takšnem delu porabimo za srednje visoko drevo 20 do 25 litrov škropiva. Ker so DNOC pripravki strupeni, moramo biti pri delu z njimi skrajno previdni. Med škropljenjem se moramo vzdrževati kajenja, jedi in pijače, predvsem pa moramo zaščititi usta in nos s primerno masko. Po škropljenju umijemo vse telesne dele, ki so kakorkoli prišli v dotik s škropivom, s toplo vodo in milom. Pri slabem počutju prenehamo z delom in iščemo zdravniško pomoč.

Še o preskrbi z zelenjavo v Celju

O pomanjkljivi preskrbi Celjanov z zelenjavo je bila izrečena že marsikatera misel. Skoro vse so si sorodne po zaključku: zelenjave ni dovolj in tudi predraga je. Tako potrošniki.

Kaj pa misli proizvajalec? Je sploh mogoče predpostaviti, da bi kmetije, ki imajo pogoje za vzgojo vrtnin rajši gojili poljščine, če bi računice govorile v prid vrtninam? Mislim, da ne. Pridelovalci ljudi računajo in prav je, da po tej računici usmerjajo svojo proizvodnjo. Dokler je čisti dohodek poljščin skoraj dvakratnik, kot dohodek lahko pokvarljivih, predvsem od vremena odvisnih vrtnin, je pričakovanje večjih tržnih viškov iluzorno. Izgleda, da jih bo v bodoče še manj. Navodila o regresiranju umelnih gnojil pridelovalcem zelenjave sploh ne upoštevajo. Vprašanje je, če bodo umelna gnojila za pridelovanja vrtnin sploh rentabilna, če se bodo morala plačevati po polnih cenah. Odlok ne predvideva regresa.

Kdo zavira elektrifikacijo na Frankolovem?

V cilju splošnega gospodarskega napredka so že pred štirimi leti začeli na Frankolovem z elektrifikacijo. Dva transformatorja že stojita, tretji pa je zrasel iz temeljev in čaka, ker trenutno ni sredstev. Ta transformator bi napajal omrežje v vaseh: Lindek, Beli potok in Lipa. Z ozirom na slrtno občinsko gospodarstvo se je ta mreža posebej vezala na transformator v Belem potoku, vendar pa je tu mnogo upravičene nejevolje, ker interesni še do danes nimajo luči. Drogovi stojijo že nekaj let, daljnovid od trafa postaje je pripravljen, ljudje so dali svoje prispevke, sedaj pa gledajo drogove in daljnovid z željo, da bi v njihovih domovih zasvetila elektrika.

Upravičeno obsojajo občinski podjetje »Pesek« in »Obnovo«, ki do danes še nista dali nobenega pravega prispevka, kljub temu, da je tudi, njim elektrifikacijski odbor razpisal prime-

ren delež. Posamezniki čakajo, da tudi ta podjetja store svojo dolžnost, ker je končno ta vod tudi namenjen napajanju z električno energijo podjetja Pesek. Domačini so mnenja, da bi ime-novano podjetje moralo bolj smotno misliti na svoj gospodarski razvoj in ne bi smelo pri tem ovirati še drugih. KZ Frankolovo je dala že nad 2 milijona dinarjev za elektrifikacijo, zato domačini menijo, da so tudi občinska podjetja poklicana, da na isti način store svojo dolžnost, ker je to v njihovo lastno korist.

Kot velja za vas Lipo, tako mora tudi najbolj zaostali kraj Frankolovega—Lindek—poslati enakovreden v gospodarskem razvoju in mu je treba nuditi možnost napredka. Na iniciativo elektrifikacijskega odbora je ta vas zbrala za začetna dela že ves les, vendar pa še do danes ni bilo komisije-kega oglada, ki bi določil, kako naj se omrežje razdeli.

Pri zatiranju ameriškega kaparja je važno, da se zatiranje odvija kompleksno. Sicer se okužbe vračajo iz ne-oškropljenih dreves ponovno nazaj. Zato mora vsak sadjar gledati na svojega sosedo, da bo škropljenje v redu vršil. V kolikor pa ne bi hotel kljub prepričevanju pristopiti h škropljenju, ga je treba v interesu našega sadjarstva pri-javiti Kmetijski inšpekciji na OLO Celje.

Čas škropljenja je do pričetka nabrekanja brstov, zato pohitite vsi sad-jarji in izkoristite vse lepe dni za škropljenje, da nas čas ne bo prehitel. inž. Pajenk Franček

Logično je, da se bodo pridelovalci izogibali kulturam, ki jih ne bodo mogli kontrahirati. Preostali pridelovalci, pa ob manjši porabi dražjih umelnih gnojil, tudi ne bodo dosegli enakih do-nosov. Tu so prizadeti predvsem so-cialistični vrtnarsko-kmetijski obrati, ki naj nastopajo kot regulatorji cen. Pa ne samo gnojila, tudi pokvarljivost in vnovčevanje sezonsko dozorevajočih vrtnin so okolnosti, ki kažejo na to, da se bodo tudi socialistični obrati skušali izogniti takemu riziku. Končno pa upoštevajmo, da gospodarstvo po gospodarskem načrtu in ne pričakujmo od njih več kot lahko ob danih pogojih nudijo. Tudi v razvilejših državah ne rešujejo preskrbo z zelenjavo veliki obrati.

V Zapadni Nemčiji so porabili l. 1953 57 kg zelenjave na osebo (v menzi Vrtnarske šole jo porabijo 63 kg). Bolj zanimivi so podatki o tem, kdo te ko-ličine uslvarja. Blagovni proizvajalci so zastopani s 44%, vrtničarji v lastnih in zakupnih vrtovih pa so pridelali 43%, z uvozom so pa krili 13%. Značilno je, da je med blagovnimi proizvajalci nad dve tretjini takih, ki posedujejo manj kot 2 ha obdelovalne zemlje. Te-sen obdelovalen prostor jih sili k temu, da z družinskimi člani intenzivno obdelajo majhne površine in jih okrog 40% dvakratno izkoriščajo.

Te stvari bi tudi v celjski kotlini lahko bolj upoštevali kot doslej. Mali kmetje in poldelavci bi se morali pre-usmeriti na pridelovanje vrtnin. Se bolj pa bi se morali zavzeli za vrtničar-sstvo. Kmetijska zadruga bi nujno mo-rala misliti na ustanovitev vrtnarskega odseka, ki bi združeval vrtničarje in jih strokovno usmerjal. Vrtničarji rabijo nekoga, ki bi jim s strokovnimi nasveti pomagal pri nabavi semen in gnojil, zaščiti rasilin in obdelavi. Z vrtnarskim odsekom bi dobili v Celju organ, ki bi lahko učinkovito vplival tudi na le-potni videz zelenjadnih vrtov, ki za-enkrat le kazijo izgled urejenega me-sta.

Naša družina in mladina OTROK IN NJEGOV GOVOR

Lep, razločen in pravičen govor je neizmerna dobrina otroka. S kakim ve-likim zanimanjem spremljata oče in mati vsako izražanje svojega ljubjen-čka, s kakšnim strahom opažata, da je njegov govor nepravilen.

V najnežnejši starostni dobi se prične otrok že izražati. Ta govor ni tak kot pozneje, temveč je le skupina raznih bolj ali manj izrazitih glasov, s kate-rimi otrok izraža svoje razpoloženje. Pripoveduje svoji okolici, da je za-do-voljen, da ni zadovoljen, da je lačen, sit, suh, moker, da mu prija toplota, da mu je hladno itd. Po govoru in iz-razih spozna otrok v poznejši dobi tiste, ki so največ okoli njega. Radovedno su-če očke, maha z ročicami in privzdiguje svoje telesce, kakor bi se hotel dvigniti in pohiteti k tistemu, ki ga kliče. Glasovi in besede se vedno bolj razlikujejo, za neugodje so drugačni kot za ugodje, pobira že posamezne besede, pri tem pa izpušča glasove, najbolj pogosto šume, ker jih tudi še ne sliši, pa tudi glas R, ki ga zaradi nespretnosti govoril še ne more izreči. Ven-dar tudi že za ta glas dela predvaje z R, ki ga tvori z ustnicami in drdra kot bi bil majhen motorček. Iz dneva v dan pa preseneča svoje starše z novimi be-sedami, za katere ne ve kaj pome-nijo, otrok si je ustvaril lastno govo-rico, sorazmerno njegovim duševnim in telesnim zmognostim. Toda s starši se kaj kmalu sporazume. Že v drugem letu starosti se pa ta govor precej pri-bliža normalnemu govoru, če je otrok zdrav in je okolje otroku pravilno po-magalo k temu. Zavedati se moramo, da otrok posnema svojo okolico, posnema govor onih, ki ga vzgajajo in skrbijo za njega. Če ima okoliča pravičen govor, ga bo od nje prevzel tudi otrok. Če ga pa okoliča nima, ga ta tudi ne bo imel. Skratka, če bi rastele otrok med volkov, bi samo tulil, če bi rastele med jecači, bi jecal, če raste med ljudmi, ki ni-majo pravičnih glasov R, S, Š, K, L, G itd. tudi otrok ne bo imel pravičnih. Kakšno veselje imajo starši z malim govornikom. Radi bi vsem pokazali kaj že zna mali otročiček. Dostikrat mora svoje sposobnosti kazati pri obiskih in srečanjih. Vse to je prav, če ni pre-tirano, da mora otrok neprestano na-stopati kot kak klovn v cirkuški areni, in če otrok res pravilno govori. Gorje pa otroku, ki je pravo orodje svojih staršev za vzbujanje atrakcij v govoru, posebno še takrat, če se staršem dopa-de pomanjkljivi govor otroka in ga ne skušajo navajati k pravičnemu govoru. Da se bomo bolje razumeli, naj naved-mo primere. Otroci pravi lokica, no-dica, mekec, luh; reči bi pa moral: ro-kica, nogica, mleko, kruh. V nobenem primeru ne smejo starši te pomanjklj-i-vosti še gojiti, to je, da tudi sami tako govorijo, temveč se morajo pravilno izražati, sicer se bodo pozneje čudili, zakaj njihov otrok ne govori pravič-nega R, pravičnega G, pravičnega S itd.

Skoraj pri vsakem otroku boste opa-zili, da v gotovi starosti, recimo okoli 2 do 4 let, jeca. To je, da se mu zatika pri posameznih glasovih ali pa da besede v govoru večkrat ponovi. Ta pojav je skoraj normalen, ker ste gotovo zaznali, da otrok vse razume, ne more pa še vsega lepo povedati. S tem je rečeno, da je otrok razumsko bolj razvit, kakor so razvite njegove govorne sposobnosti. S takim otrokom morate postopati tako kot z otrokom, ki izpušča posamezne glasove ali jih pa zamenjuje z dru-gimi, lažjimi. Starši, vzgojitelji, bratje, sostanovanci, govorite z otrokom pra-vilno, brez vsakega pretiravanja in NE OPOZARJAJTE jecača: »Lepo govoril«, »Si spet zajecal«, »Vidiš tvoj prijatelj pa govori lepše« itd. S takim postop-anjem samo gojite govorno motnjo, ki se bo popolnoma šele razvila in za-koreninila v otroku. Govorite z otrokom običajno, pripovedujte mu povestice, vsakodnevne dogodke, učite ga pesmi-ce, toda vse brez vsakega pretiravanja, pa bo motnja sama po nekaj mesecih prešla.

Prišel sem k družini, ki je bila vsa obupana nad govorom svojega sinčka, starega okoli pet let. Ko sem vstopil, je rekla mati malemu dečku: »No se-daj pa le govori, da bo tovariš slišal, kako znaš jecati«. No, to je bila voda na mlin. Otroci ni spravil ničesar iz sebe, Svetoval sem staršem tako, kot zgoraj navajam. Po šestih mesecih bi morali slišati malega poredneža, go-voril je kot »raztrgani doktor«, starši so bili srečni in zadovoljni. Seveda so pa povod jecanju, ki nastopa pri otrocih, tudi hujše okvare živčevja, tako more zdraviti le strokovnjak.

V opisu, ki obravnava samo v glavnem motnje govora, moramo navesti še nekatere, in sicer: gluhost, naglušnost, beblanje, noslanje, sluhonemost itd. Čim se pojavi katera koli od teh ali pa kon-binacija teh motenj, nastopijo za mate-re in očete najtežji časi. Marsikatera mati je zaradi take obolenosti otroka omagala, ker si ni znala več pomagati. Otroci se ni mogel sporazumeti s svoji-mi starši in obratno. Videli sem mate-re, ki so imele gluhega otroka, nji-hovo trpljenje je bilo neizmerno. Otroci je jokali, cepetali, se premetavali, mati pa ni mogla doumeti kaj mu je.

V tednu otroka smo se morali spom-niti tudi takih otrok in njih staršev. V Sloveniji poslujejo trenutno tri am-bulante za zdravljenje govornih motenj; ena v Ljubljani, ostali dve pa v Celju in Mariboru, v okviru Vzgojnih sveto-valnic in Društva prijateljev mladine. To še zdaleč ne zadostuje, ker zaradi pomanjkanja strokovnjakov opravlja ambulantni v Celju in Mariboru samo en človek, ki bi moral obravnavati nad 600 otrok z govornimi motnjami. Vendar se pa že danes kažejo ugodni rezultati, posebno v primerih, kjer dom vse-stransko sodeluje z logopedom. Preteklo leto so iz Celja in Maribora organizi-rali posebno skupino otrok z govornimi motnjami, ki je pod strokovnim vod-stvom prebila tri tedne na morju. Re-zultat je bil dober in bi se morale take kolonije še prirejati, posebno za otroke iz krajev, kjer ni ambulant za zdrav-ljenje govornih motenj.

IZPRED LJUDSKIH SODISC Z DRUGE PLATI

Kalkulirati je treba o pravem času

Klepar je izdelal za kmela po naro-čilu letla 1953 brzoparilnik za dogovor-jenih in plačanih 33.000 din. Klepar za-hleva sedaj naknadno doplačilo s tož-bo, ker mu je bil naknadno predpi-san še prometni davek v višini 50%. Okrajno sodišče je zavrnilo tožbeni za-hlevke, ker je zahtevke zastarel. Tož-nik-klepar se priložuje zaradi pomol-ne razsoje. Ko je izslavil račun janua-rija 1953, še ni vedel, da bo moral pla-čati za to obrtno storitev še prometni davek. Za to meni, da je upravičen za-hlevati od kmela tudi plačilo tega zne-ska. Če pa je kmel mnenja, da je cena previsoka, mu je dano na razpolago, da brzoparilnik vrne, klepar mu bo pa vrnil prejelih 33.000 din.

Okrožno kot priložbeno sodišče nista ugodili pritožbi. Tožnik je obrtnik kle-par in je za to moral vedeti, da mora

plačevati za svoje storilne prometni davek. Med strankama ni spora, da se je klepar dogovoril s kmelom za od-meno 33.000 din za napravu brzoparil-nika. Klepar sedaj ne more enostransko spremeniti dogovorjene odme in je že zalo tožbeni zahtevke neume-ljen. Če klepar ni vkalkuliral promet-nega davka v ceno, je pripisati to ni-jгови malomarnosti, katere ne more na-priliti sedaj kmelu in naknadno zahte-vali od njega doplačilo v višini pro-metnega davka. Gre namreč še vedno za plačilo za opravljeno obrtno stori-tev, ki zastara v dveh letih. Zastareli rok je prišel teči januarja 1953, tožba pa je bila vložena šele marca 1955. Za-to je prvo sodišče pravilno razsodilo, upoštevajoč dveletni zastareli rok po novem zakonu o zastaranju terjatev.

Kotiček za naše žene

PISAN ČAJNI KOLAČ

40 dkg moke, 20 dkg sladkorja, 4 jaj-ca, 4 dkg presnega masla, 1 pecilni prašek, 2 žlici kakaa ali ribane čokolade, 10 dkg narezanih lešnikov ali orehov, rozine ali fige.

Iz moke, sladkorja, jajc, masla in pecilnega praška naredi testo. Razdeli ga na tri dele in zamešaj med en del kakao, v drugega orehe, v tretjega ro-zine, narezane fige ali kako drugo po-sušeno sadje. Iz vsake posamezne štruč-ke oblikuj podolgovato klobaso in iz vseh treh delov spleti kito, jo položi na omaščen pločevino, pomazi z jajcem in speci! Ohlajeno reži na rezine.

KAKO PRIPRAVIMO PUNČ

Na ½ litra močnega čaja vzemi 1 li-ter dobrega vina in 25—30 kock slad-korja, ki si ga poprej obrilaba ob li-monino in pomarančno lupino, prideni

sok 3 limon in 3 pomaranč ter postavi na štedilnik, da se segreje do vretja, a močno vreti ne sme. Prilij še ¼ litra ruma in takoj serviraj.

Za punč je potrebno kozarce ali vrče segreti.

ŠE EN RECEPT ZA KOLAČ

Potrebuješ: škodlico mlačnega mle-ka, 2,50 dkg kvasa, 12,50 dkg moke, 25 dkg masla ali margarine, 4 jajca, 38 dkg moke, ščepec soli, 5 dkg sladkorja, 30 dkg z vinom napojenih rozin, 10 dkg grobo narezanih orehov.

Mlačno mleko, kvas in 12,50 dkg mo-ke zmešaj in daj vzhajati. Vmešaj ma-slo, pridaš sol in sladkor ter jajca (po-stopoma). Nato prideni moko in vzhaj-ani kvas ter končno osušene in z moko oprasene rozine ter orehe. Vse skupaj stepi v gladko testo, ki naj pokrito vzhaja. Dobro vzhajano zopet pregneti in daj v omaščen model za kolače, kjer

mora zopet vzhajati. Nato ga peči v ne-prevroči pečici. Pečen in mrzel kolač nabodi s čisto pletilko in polij s pre-vretim oslajenim vinom ali sadnim so-kom.

BELJAKOVI VENČKI

Iz 5 beljakov stepi sneg (beljaki so lahko stari tudi več dni). Posebej kuhaj 20 dkg sladkorja v kockah s koščkom vanilije tako dolgo, da dela mehurčke. Kuhani sladkor med neprestanim mešanjem hitro vlijemo v trd sneg in ste-pamo počasi dalje, dokler se sladkor ne ohladi. Ko je zmes hladna, dodamo še 7 dkg sladkorja v prahu in premešamo. Iz cevke ali papirnatega lijkaja iztiska-vamo na pomaščen in z moko potresen pekač primerne venčke, katere pustimo nekaj časa na robu štedilnika, da se malo osuše, nato jih v dobro pregre-ti pečici počasi pečemo, da lahko zaru-mene.

Polzela

NOGAVICE

proizvajamo in nudimo našim cenjenim odjemalcem moške dokolenke in nogavice vseh vrst, ženske bombažne dolge, kratke z gumico in dokolenke. Ženske svilene od navadnih do najfinejših, otroške dolge, kratke in dokolenke — Osvo-jili smo najnovejšo proizvodnjo in nudimo trgovski mreži proizvode, ki so enakovredni inozemskim!

Tako lahko predelamo in skombinira-mo iz starih oblik novo in okusno oblačilo. Najlepše kombinacije so črno-sive, črno-rdeče barve itd.

Dvodelna obleka ali kostim iz ne pre-več mehkega volnenega blaga ali šifla.

CINKARNA

CELJE

PRODA

19 komadov starih in defektnih elektro-motorjev od 1,5 do 6 kW.

Ponudbe podjetij (ne privatnikov) sprejme uprava CINKARNA

do 31. januarja 1956.

Ob stoletnici rojstva pesnika Antona Aškerc

Sedem let po Prešernovi smrti se je 9. januarja 1856 rodil Anton Aškerc in Slovenci slavimo letos stoletnico njegovega rojstva. Še posebej je dolžno počastiti pesnikov spomin Celje, v kateri bližini — na Globokem pri Rimskih Toplicah — je bil rojen v borni kmečki hiši, ki je že davno ni več. S pomočjo svoje tete je mogel obiskovati celjsko gimnazijo. Kaplanoval je v krajih okoli Celja, tako v Podsredi, Smarju, Vitanju, Smarjeti pri Rimskih Toplicah, Mozirju in Skaljah pri Velenju. Prav v Smarju in Skaljah so nastale njegove najlepše pesmi. Kot svobodoljubni človek in umetnik vse bolj nesrečen v svojem poklicu je po ostrih spopadih zlasti s fanatičnim dogmatikom krškim škofom Mahničem, sleklet duhovniško suknjo in štirinajst let opravljal službo arhivarja mesta Ljubljane do svoje smrti 1912. Izdal je trinajst pesniških zbirk. Predvsem s prvo in drugo si je pridobil mesto največjega pesnika epika med Slovenci. V krogu naših književnikov klasikov se je pojavil kot prvi štajerec.

Začetek osemdesetih let je doba Aškercovega vstopa v slovensko literaturo. Bilo je to ob zatonu absolutne nemške nadvlade v Avstriji, ko so Slovenci sproščeneje zadihali in si zaželeli pogumnejše pesmi od tožeče in sentimentalne Gregorčičeve. Tedaj se je Stritarjev romantični Zvon na Dunaju moral umakniti realističnemu Ljubljanskemu Zvonu pod urednikom Levcem. Ta je v mladem pesniku »Gorazdu« (Aškercu) spoznal pripovedniški talent in ga uspešno usmeril v epiko.

Sledilo je trideset let pesnikovega dela v dobi rasti svetovnega imperalizma, nasprotno pa tudi marksističnega delavskega gibanja, zaostrovanja nacionalnega vprašanja v Avstro-Ogrski in balkanskega, obubožavanja našega kmečkega ljudstva, pa tudi breznačelnih nasprotstev med »klerikalci« in »liberalci« na Slovenskem, kjer se je tedaj tudi že organiziralo razredno zavodno delavstvo.

V prvi tretjini svoje ustvarjalne dobe dosegal Aškerc v svojih baladah in romanah blesteče vrhove. Njegova misel in beseda je krepka in marsikje bojevit, v svojih slikah je realistična in polna učinkovitih kontrastov, čeprav je po motivu včasih tudi romantična. Njegov verz je enostaven, jezik trd, lapidaren, nelumetnčen, bogat s štajerskimi lokalizmi. Dogodki iz življenja naših preprostih ljudi, iz slovenske in slovanske zgodovine, pozneje tudi iz vzhodnega sveta, s filozofsko in socialno motiviko so Aškercu pri sre. Vrsta pesmi, biservov s trajno vrednostjo obogatila Slovence: Anka, Tri plice, Brodnik, Svetopolkova oporoka, Čaša nesmrtnosti, Svata v Logh, Melnik, ciklus Stara pravda, List iz kronike Zajčke, Godčeva balada, Ponočna potnica in še premedno drugih.

O njem je zapisal dr. Ivan Prijatelj: »Njegova poezija sestoji iz samih kvadrov, neotesanih, silnih temeljnih kamnov, izgraničenih iz osrčja naše zemlje, legajočih globoko v osnove naše narodne literature.«

Aškerc-realit je največji mojster slovenske balade. Pri tem pa je rad tudi bojevnik. Njegova tematika je domoljubna in junaka, je protest proti cerkvenemu mračnjstvu in vsakršni mu zatiranju. Ko je v Velenju iz bližine videl garažočega rudarja, je proti socialnemu izkoriščanju kriknil svoj ugovor v pesmi.

RAZGOVOR Z AKADEMSKIM SLIKARJEM CIRILOM CESARJEM

Pesnik Aškerc si je pred sedemdesetimi leti postavil vprašanje bog ali človek?

Ker je celjski odbor za proslavo 100-letnice rojstva pesnika Aškercu naročil kiparsko izvedbo za spomenik v Celju pri akademskem kiparju Cirilu Cesarju, sem obiskal umetnika in ga naprosil za razgovor s tem v zvezi.

Kipar Cesar se je vabilu rad odzval, čeprav se mu je zdelo nekoliko prezgodaj govoriti o kiparskem delu, ki šele nastaja. Predvsem me je zanimalo, kako je sprejel naročilo odbora. Kipar je dejal, da je bil presenečen, ko je dobil direktno naročilo, saj je pričakoval natečaj. Ker sem bil jaz mnenja, da je to dokaz njegovega umetniškega ugleda v Celju, me je prosil, naj bo najin pogovor manj »osebno pobarvan«. Izognil sem se torej tovrstnim vprašanjem in navezal pogovor na njegov odnos do pesnika balad in romanov.

Umetnik Cesar je pokazal v razgovoru, da se izvedbe spomenika pesniku Aškercu zelo veseli, saj je takoj ognjevit začel govoriti o vtisu, ki ga je napravil revolucionarni Aškerc nanj. Cesar sicer ni spregledal veličine pesnika v njegovih baladah in romanah, toda izgleda, da ga je veliko bolj zanimala njegova svetovno nazorska borbost, ki je bila za tiste čase redek in predrzen pojav. Kdor umetnika Cesarja nekoliko bolj pozna, se pač ne more čuditi, zakaj je Aškerc po tej plati najbolj vplival na kiparja. Ko je govoril o psihološkem portretu pesnika, pravi Cesar takole:

Anton Aškerc

CELJSKA ROMANCA

Noč nad Celjski grad že pozna pada.
Kdo na tihem jaše mi iz grada?
Varno stopa po stezi vranec.
Dragocen je tovor, strm je klanec!
Prisemej se ščip izza oblaka —
lahko vidiš ga sedaj junaka.
Halja črna krije redovnika,
redovnika, živega svetnika!
Glej v obraz mu, glej tá lica vela!
Od solza so pač mu obledela;
tê oči, kot da so brez življenja;
to prihaja, brate, od trpljenja,
od moljenja, svetega bedenja! ...

Hitro stopa vranec v mesečini,
jezdca že nese po dolini.

»Brže stopaj, kónjič vranogrivi,
brže stopaj, kónjič iskroživi!
Glej, tam selo znano je pred nama;
pohodila čisto sva ga sama.
Dobro znana ti je hiša mala —
tamkaj bova zopet nočevala!
Tebi ovsu za večerjo dajo,
a najboljšo meni, kar imajo ...
Torej spejva ...!«

»Postoj, pater Ureh, preslavni Celjan,
svetnik po deželah devetih!
Pri kraljih, cesarjih svetá si poznan,
še bolj pa pri naših — dekletih!

»Dekleta slovenska cvetó nam na čast,
lepota njih v pesmih slavi se;
kaj čuda, če v sladko lepote si past,
ujel pač naposled še ti se!

»A dékle iz nas in pobožni mož ti —
veš, križ je to — nista enaka!
Mladenci se naše — rdeče krvi,
po tebi se modra pretaka!

»A ker si mogočen, lahko narediš,
da sitna izgine razlika,
izlahka za ženo potem jo dobiš,
če ktera dev naših te mika.

»E, pojdi, grof, z nami k posvetu takó,
da možki se dogovorimo!
Pogodbo podpišeš nam sam še nočoj —
poprej te domov ne pustimo! ...

Slušaj Ureh govor starejšine,
dobro sliši — nič nato ne zine.
V grlu nekaj sapa mu zapira,
plah nekako se menih ozira:
Môž stotina straži ga vaščanov,
môž stotina hrabrih Teharčanov!
S konja stopi Ureh jim počasi,
nič ne reče — malko odkasljá st.
V sredo méd-se viteški vzemó ga.
pa k županu na posvet vedó ga.

Starejšine vsi se pokloné mu,
dolgo pismo dá župan v rokú mu.
Kaj le sklenil modri zbor je selski? ...
Tá-le čital list menih je Celjski:

»Jaz, grof Ureh, grof in knez Celjanom,
vsem Celjanom in okoličanom,
knez Slovincem in gospod Hrvatom,
nam sosedom, našim ljubim bratom,
desna roka kralju gospodarju
in pobratim turškemu cesarju:
Teharčane popleminitujem
v plemski stan vse selo povišujem —
ali, kakor se po naše reče —;
Modra kri po žilah vsem naj teče!
V grbu dvoje zvezd jim sveti jasnih —
to spomin bo nje oči prekrasnih!
Zvezd srebrnih dvoje in v grbu sveti —
to spomin bo lepi Margareti,
ki je kriva, da vam plemstvo dá se
za sedaj in za vse večne čase! ...

Gleda Ureh starejšine srenjske —
ej, prejake so pesti slovenske! ...
Tího sede, s čela pot obriše,
s svojo rúkoj pismo jim podpiše;
podpisavši — jo domov popiše.

Teharčani pa, junaki zviti,
dan današnji so še plemeniti.

Zapiski ob stoletnici Aškercovega rojstva

Živ, delaven k napredku težeč in borbena narod ne slavi svojih velikih mož samo iz pietete in hvaležnosti, ampak vedno dejavno zajema iz njihovega duha izkušnje in vzpodbude za opravljanje tistih konkretnih nalog, ki mu jih nalaga živa sedanjost.

Tudi Aškerc, čigar rojstvo stoletno bomo slavili 9. januarja je tak klasik, eden od vrhov slovenskega realizma, še danes neprekošeni mojster slovenske pripovedne pesmi. Njegove balade in romane niso klasične le po obliki in po klenem izrazu, ampak so tudi po vsebini zajete iz ljudskega mišljenja in čustvovanja. Ustvarjene v času, ko še ni bilo tako razsežnih in tako vidnih razlik v mišljenju in čustvovanju posameznih plasti slovenskega naroda, so še danes enako žive in enako blizu neposredno doživljajočemu preprostejšemu bralcu in izobražencu, razvajanemu od mnogega branja modernih literarnih umetnih. Slovstvena zgodovina je točno ugotovila, da so Aškercove klasične balade in romane v osemdesetih letih preteklega stoletja, ko so izhajale v Ljubljanskem Zvonu in nato v knjigi, bile nekaj povsem novega, do tedaj neznanega v razvoju slovenske poezije. Tega se je s ponosom zavedal že soustemeljitelj slovenskega realizma Fran Levce, pesnikov prvi literarni mentor, in je to svojo občudujočo sodbo odkrito izrazil v pismu, ko se mu je zahvaljeval za hvaležno poklonjeno drugo pesniško zbirko. Ivan Prijatelj je te klasične pesmi v svojem temperamentalnem esejističnem uvodu v Aškercovo

čitanko imenoval bisere, avtorica monografije o Aškercovem življenju in delu Marja Boršnikova pa vidi v njih umetniško najdovršenejši izraz našega realizma v epiki.

Se ena črta v Aškercovem delu, ki jo je znanstveno opredelila ista slovstvena zgodovinarica v svoji doktorski tezi, nam je danes bliže kot kdaj poprej. Aškerc je, če izvzamemo nekaj bledih, sicer sočutnih, a neborbenih Stritarjevih poskusov, prvi slovenski pesnik, ki je zavestno, s pozitivno borbostjo zapel tudi pesmi s socialno tematiko. Že leta 1894 je pisal svojemu prijatelju in idejnemu mentorju, svobodomislecju Pavlu Turnerju: »V bodoče bodem največkrat obdelaval temata, tičoča se socialnega vprašanja, ki od vseh strani pritiska na človeško družbo in energično zahteva rešitev.« Težko življenje, ki ga je preстал kot sin revnega kmeta v zasavsko-savinjskem hribovju in ki je bilo v kričečem nasprotju z razkošnim življenjem kopalških tujcev v bližnjih Rimskih Toplicah, izkoriščanje delavcev, ki ga je spoznal v rudarskih revirjih, vse to je v občudovanja vredno realistično poštenostjo odsevalo že v njegovih najzrelejših pripovednih pesmih. »Njegove Balade in romane so izrazit sodoben realističen tekst nacionalno in socialno čutečega pesnika, ki učinkuje najbolj pretresljivo prav tam, kjer pesniško oblikuje borbo, poraze in trpljenje slovenskega ljudstva.« To velja tako za balade in romane, ki so zrasle iz sodobnega življenja, kakor tudi za njegovo Staro pravdo, klasični ciklus balad, v katerih je opeval tragično usodo slovenskih kmečkih puntarjev iz 16. stoletja in jim postavil še danes neprekošeni pesniški spomenik. Že to pa je dovolj dragocena lastnost, ki daje Aškercu klasičnemu pesniškemu delu poleg umetniške cene tudi družbeno pomembnost.

Ceprav je cela vrsta osebnih in družbenih vzrokov Aškercu preprečila, da bi se njegovo zdravo ljudsko poštenje in njegovo razumsko spoznanje o socialnih nasprotjih in krivicah zlija v neposredno družbeno pomembno aktivnost, kajti njegova izobrazba je žal postajala vedno bolj samo knjižna, abstraktna ter ni dobivala realnega dopolnila v živem stiku z življenjem in njegovimi ekonomskimi osnovami, čeprav zato ni zmogel poslednjega koraka — v socializem, ampak je običal v liberalizmu, pa ne gre prezreti njegovega, za tedanje ozke slovenske razmere nenavadnega poguma, s katerim je pretrgal vezi svojega duhovniškega stanu in katoliškega nazora, ko je po težkih duševnih peripetijah prišel do spoznanja, da mu kratita svoboden pesniški razmah in javno izpovedovanje svobodomiseltva. To dejanje je samo najvidnejši dokaz njegove kremenite značajnosti in doslednega svobodoljublja, ki ga približuje Levstikovim neupogljivosti ter že zato predstavlja v svojem obsegu dovolj revolucionaren člen v borbi zoper tradicionalno duhovno nesvobodnost. Družbeni učinek

tega Aškercovega pogumnega dejanja pa je samo posreden, ker ga spremlja ista tragika kakor vso Aškercovo borbena svobodoljubnost. Aškerc je živel in se boril skoraj osamljen v času, ko so bile konservativne politične sile klerikalizma pri Slovincih še izredno močne in so imele vso oblast v svojih rokah. Njegovo liberalno okolje mu je nudilo oporo v nacionalnem boju, zaradi socialne borbosti v njem je iz razrednih interesov zatrl, njegov boj zoper duhovno nesvobodo pa je potiskalo na plitvino dnevne strankarske gonje. Kot poslednji predstavnik slovenskega realizma je Aškerc imel družabni položaj osrednje slovenske literarne osebnosti tudi še v času, ko je bil sam od ozkih razmer in svojih let že dno strit in ko so v naši literaturi prevzemale vodstvo mlade sile slovenske moderne, družbeno naslonjene na sveže k urejenemu političnemu nastopu se pripravljajoče proletarske množice. V tridih duševnih borbah izoblikovana zaprtost njegovega značaja, je pesnikovi izobrazbi izpodjedala sok pravega družbenega življenjskega izkustva, ga je gnala v trmasto vztrajanje na pozicijah odmirajoče generacije. Kaj čudnega torej, če so ga mladi na Cankarjeva in Zupancičeva usta temperamentalno odklonili in če še danes v marsičem gledamo nanj s Cankarjevimi očmi!

Vse to pa ne more zmanjšati pomembnosti Aškercove borbe za resnično svobodo duha, za nacionalno osvoboditev Slovencev, zlasti pa ne omejuje pomembnosti njegovega pesniškega dela. Praznovanje stoletnice Aškercovega rojstva nam nudi dovolj priložnosti, da v časovni odmaknjenosti od polemičnega razpoloženja slovenske moderne in po zlomu konservativnih sil, ki so hotele pesniku maščevati za vse udarce njegove miselne borbosti, zlasti za njegov pogumni prelom z duhovno nesvobodo katolicizma in so po svoje razlagale pesnikovo staranje, očistimo sodbo o Aškercu človeku in pesniku vseh izkrivljenih pogledov in mu z zgodovinsko resničnostjo določimo pravo mesto v slovenskem kulturnem razvoju. Na trdnem znanstvenem temelju, ki ga je postavila že tik pred vojno prof. Marja Boršnikova s svojo monografijo o tem klasičnem slovenske pripovedne pesmi in o njegovi tragični osebnosti usodi, to nikakor ne bo težko. Največ prilike za tehtno delo v tej smeri bo nudil Aškercov zbornik, ki bo izšel letos v Celju in v katerem bodo objavili svoje razprave, eseje in gradivo o Aškercu in njegovi dobi številni vidni slovenski literarni in kulturni zgodovinarji. To bo poleg nadaljevanja kritične izdaje Aškercovega zbranega dela v redakciji prof. Marje Boršnikove pri DZS, najtehtnejši znanstveni spomenik Aškercovega jubilejnega leta. Prav gotovo pa bodo v tem letu posvetile Aškercu mnogo pozornosti tudi naše revije, strokovne in splošno kulturne. Format Aškercove osebnosti to nedvomno zasluži.

Vlado Novak

V drugi polovici svojega ustvarjanja je izdal vsako leto že po eno pesniško zbirko s snovjo iz domače zgodovine in s svojih potovanj po Evropi in bližnjem vzhodu. Vendar mu zaradi poredkeje vzplamteva umetniška sila mlajših časov. V ozkih razmerah majhnega naroda se je preveč postavil v službo oficijalne »svobodne misli« in njene politične stranke, ki ga je izrabljala v propagando. Pri tem je vse manj prosto gledal in vse manj mogel čutili v lastno globino. Mladi iz Slovence moderne so bili izprva z njim, ki so v njem videli naprednega, borbenega človeka in ustvarjalca, a kmalu so mimo njega krenili po svoji samostojni poti naprej.

Danes jasno vemo, da je v Antonu Aškercu zrasel Slovincem značajan, strasten borec in žilav delavec, ki se je z vsem, kar je imel, in tudi s svojim umetniškim darom ves brez rezerve postavil v neenako borbo za zmago visokih, a še daljnih ciljev naroda in človeštva. Kakor nam je Prešeren dal liriko, Jurčič povest in Levstik kritiko, tako nam je Aškerc dal epiko, nesmrtno v mnogih svojih dragotinah.

Celje hoče storiti svojo posebno dolžnost. Postavilo bo v letu Aškercove stoletnice 1956 spomenik prvemu velikemu slovenskemu epiku, ki ga je rodila in k mnogim najlepšim umetniškim navdihnila celjska okolica. Hkrati pa bo tudi v obogatitev Celja samega majhna izpolnitev velikega dolga do moza, borca in mojstra pesnika Antona Aškercu.

Fran Roš

Aškerc je v svojih delih sovražil sladkobni idealizem in lažljivo simpatičnost. — Bil je osamljen revolucionar, realist in svobodomislec. V svojih delih je jednat, krepak, odločen in grčavo ljudski. Boril se je proti klerikalizmu, socialnim krivicam, proti politični in kulturni gnolobi (spor z Mahničem leta 1890). Aškerc je bil prvi v naši zgodovini, ki je krepko postavil pred sebe in družbo problem — bog ali človek. Tako je naš Aškerc pred 70 leti doživljal v sebi to, v kar se šele danes uživljajo milijoni. V tem je duhovna moč pesnika, skozi prizmo našega časa.

Po teh besedah bo vsak lahko presodil Cesarjev pogled na Aškercu in si s tem v zvezi tudi lahko predstavljal, kako bo njegova likovna upodobitev pesnika izgledala. Brez dvoma bo Cesarjev Aškerc zelo malo »pesniški«, najmanj pa lirčen, kar dejansko tudi nikoli ni bil. Cesar pravi o likovnem portretu, ki ga bo izdelal takole:

»Njegov lik mora po mojem izražati sporno napetost osamljenega revolucionarja. Postaviti ga mislim takole: Glavo mora imeti uporno zamišljeno, roke diametralno prekrizane, eno dvignjeno proti nebu, drugo proti zemlji, v kateri drži knjigo svojih del. Dinamika celotne kompozicije naj izraža konflikt med bogom in človekom in s tem torej njegovo psihično in fizično resnico.«

V razgovoru sem lahko spoznal, da je Cesar temeljito preštudiral Aškercu. Poleg tega je poiskal in si ogledal vse

-c.-k.

CELJA...

IN Zaledja

Kdaj bo konec gneče v čakalnici Kina „Union“

Prostori pred našim največjim kinematografom v Celju so zelo neprimerni. Seveda so zato največ krivi graditelji stavbe. Toda ne smemo se s tem pomiriti, češ kar je — je. Zlasti v zimskem času je stanje nevarno. Veža in stopnišča ne zmorejo vzeti pod streho niti tretjine ljudi, ki jih med predstavo sprejme dvorana. Pri prvi predstavi se gre, toliko teže pa je pri drugi in ob nedeljah pri tretji, ko ne morejo tisti, ki so si film ogledali, zlepa ven. Kot rečeno, tretjina ljudi se stlači v vežo in na stopnicah, drugi pa morajo čakati ob vsakem vremenu, snegu, dežju in mrazu, zunaj na cesti. Poleg tega predprostor nimajo potrebnih sanitarnih naprav, ki po vseh predpisih tjakaj spadajo. Obiskovalci se morajo posluževati

stranišč v hotelu »Evropa« ali pa pred železniško postajo.

Kino je ustanova, ki jo prištevamo med institucije družbenega standarda. Te vloge mu ni moči odrekati. Zategadelj bo treba v doglednem času to vprašanje rešiti. Se večji kontrast bomo v Celju imeli v primeru, ko bo kino »Union« preurejen v moderno »Cinemascope« dvorano. Potem bomo pričali najmodernejši tehniki predvajanja filmov, hkrati pa sila nerodni situaciji prihoda in izhoda, neurejenosti sprčo pomanjkanja sanitarnih naprav in očitno premajhnih predprostorov. Pri tem pa smo prepričani, da bi se z majhnimi stroški dalo vse to lepo urediti.

DEDEK MRZ V NOVI VASI

V petek pred Novim letom je malčke v Novi vasi obiskal Dedek Mrz, katerega so naši cicibani željno pričakovali. Ob tej priliki je imel predsednik terenske organizacije SZDL kratek nagovor, nakar so malčkom predvajali filme Miki miška in Maček v škornjih. Sledile so pravljice, nato pa je Dedek Mrz s svojim spremstvom stopil na oder ter med malčke razdelil lepa in koristna darila.

SZDL Nova vas se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tej lepi prireditvi.

ZIVAHNO DELOVANJE SKUD »FRANCE PREŠEREN«

V našem poročilu o delovanju društva je pomotoma izostalo, da deluje v okviru društva tudi godbeni odsek, ki je v društvu eden najvažnejših. Ob raznih slavnostih in drugih prilikah požirvalno nastopa in se tudi drugače vsesstransko udeležuje.

M. C.

ALI VESTE

kako se pravi po slovensko »Kamelhar copa«? »Copa« iz velblodje dlake se pravi temu čudu. Izložničar čevljarne brez imena v Prešernovi ulici namreč tega ne ve.

Gibanje prebivalstva v Celju

V času od 24. do 31. decembra 1955 je bilo rojenih 32 dečkov in 31 deklic.

Poročili so se:

Dušan Postolovski, podporočnik JLA iz Celja in Justina Brečko, krojaška pomočnica iz Bukovelj; Mihael Kantar, tovarniški delavec iz Voduc in Miroslava Jazbinšek, tkalca iz Celja; Matej Rode, vzgojitelj iz Ljubljane in Franciska, Ernestina, Jožefina Negri, profesorica iz Celja; Roman, Matija Tomc, tapetniški pomočnik in Zora, Veronika Rataj, trgovska pomočnica, oba iz Celja; Peter Fidler, geometer iz Celja in Aleksandra Razpotnik, učiteljica iz Planine pri Rakeku; Karl Vrabčič, krojač iz Ivana Mežnar, trgovska pomočnica, oba iz Šoštanj; Marjan Gobec, železničar iz Štor in Silvestra Mulej, šivilja iz Celja; Franc Kolar, ključavničar, iz Kasaz in Justina Teržan, tovarniška delavka iz Celja; Alojz Rataj, stroj. ključavničar in Danijela Golob, zlatarka, oba iz Celja; Stefan Zibert, tovarniški delavec in Ljudmila Kitak, tovarniška delavka, oba iz Celja; Albin Kolar, delavec in Marija Zavišek, delavka, oba iz Celja; Franc Ramšak, mesar in Franciska Selih, delavka, oba iz Celja; Vladimir Kotolek, strojni ključavničar iz Bukovelj; Ana Podbrežar, knjigovodkinja iz Celja; Jožef Romih, strojni in Alojzija Draž, delavka, oba iz Celja.

Umrlji so:

Anton Črček, upokojenec blaginje iz Zalca, star 50 let; Marta Gorjanc, otrok iz Vojnika, stara 11 dni; Antonija Lesjak, roj. Canel, upokojenka iz Celja, stara 78 let; Jernej Stramšak, upokojenec iz Celja, star 5 let; Martin Hlačar, invalid iz Košnice, star 80 let; Barbara Juhart, roj. Košec, gospodinja iz Orle vasi, stara 29 let; Alfonz Otorpeec, čevljarški pomočnik iz Celja, star 44 let; Jožef Koželj, vzdrž. oseba iz Celja, star 65 let; Ivan Belec, dojenček iz Brstnika, star 1 dan; Jože Belec, dojenček iz Brstnika, star 1 dan; Marija Ilievšek, dojenček iz Kokarja, stara 19 dni; Ivan Ozir, oseb. upokojenec iz Celja, star 62 let; Franc Jeraj, upokojenec iz Sn. Rečice, star 58 let.

KRONIKA Mesec

19-letna vrtnarica v Vrtnarski šoli v Medlogu, Vodrin Kač, je v samomirskem namenu zaužila morfij. Po prevozu v bolnišnico je zastrupljenju podlegla.

Strojevodja Mlakar lože iz Velenja je padel med posajama Šmartno ob Paki in Paško vasio iz lokomotive osebnega vlaka. S težkimi poškodbami so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

S steklenico si je prerezal roko Krušič Bogomil iz Celja.

Kinč Julijana iz Ponikve pri Grobelnem je iz steklenice vivala petrolej v peč, da bi laže zanelila ogenj. Petrolej se je vnel. Dobila je opekline po obrazu.

Pri podiranju dreva v gozdu si je zlomila roko Beline Marija iz Lesičnega pri Pištanju.

Pri padcu si je zlomil nogo Borinc Karl iz Brezove pri Šmartnem v Rožni dolini.

V prepu je nekdo udaril po glavi Zaberl Franca iz Vinskega vrha nad Slivnico.

Pri podiranju lesa se je vsekval v nogo Gorišek Avgust iz Lalkove vasi pri Preboldu.

V Kozjem se je z mlekom poparil in utrpel težke opekline Šepc Lado iz Hrušova pri Posojini.

Pri sklanjanju ruč v Cinkarni je podšlo delavca Ivana Zefrana in mu poškodovalo noge.

NAJ NE BO SLOVENSKE HIŠE BREZ KNJIG PREŠERNOVE DRUŽBE

Ali ste že obnovili članarino, da si zagotovite knjige Prešernove družbe v jeseni 1956?

Pozor! Zrebanje velikih nagradnih dobikov za doseganje člane bo 15. januarja! Novi člani pa bodo deležni že novega zrebanja v juliju t. l.!

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

(Cene v oklepaju veljajo za priv. sek.)

Krompir 16 (18–20), Čebula 46 (50–60), Česen 80 (100), Fižol visoki — (40–80), Fižol nizki 54 (50), Solata 50 do 60 (50), Čvečica 50 (60), Spinača — (150–200), Ohrovt 18–34 (30–35), Motovilec — (200), Peteršilj 100 (80–100), Zelena 46 (40–60), Zelje gl. 14–16 (15–30), Zelje rib. 40 (40–50), Repa sveža — (15–20), Repa rib. — (30 do 40), Korenček 40–50 (20–60), Pesa 30–34 (40), Redkev 20 (40), Hren — (100), Jabolka 22–24 (20–30), Hruške 30 (30–50), Slive suhe 140 (—), Suho sadje — (80), Suhe fige 175 (—), Limone 230 (—), Pomaranče 270 (—), Rosine 350 (—), Jajca 22 (20–23), Mleko — (30 do 35), Skuta — (140), Smetana — (200), Maslo — (480), Vino — (130), Zganje — (300–350), Kis — (30), Pšenica — (50), Koruza — (50), Proso — (50–60), Kokoši — (330–550), Por — (50–60), Ječmenova kaša 80 (—), Orchi celi 170 (160), Orchi luščeni 600 (560).

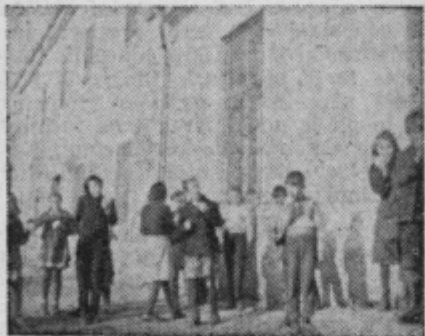
IZ KOMPOL

Ob priključitvi Kampil k občini Celje, je ta kraj deležen večje pozornosti. Posebna gradbena komisija je ugotovila, da je popravilo šole neodložljivo. Šolska stavba naj bi bila dvignjena za nadstropje, tako da bi se zmogljivost njenih prostorov razširila na štiri oddelke. Imela pa bi še stanovanje za prosvetne delavce ter prostor za hospitacijo celjskih učiteljskihnikov.

Sola stoji že 80 let in ni bila doslej še popravljena. Letošnja 80-letnica je hkrati tudi zelo pomemben dogodek v Kompolah, saj je spričo Schulvereinovske šole v Štorah svojočasno odigrala zelo odločilno narodno-obrambno vlogo.

Letos bodo v Kompolah slavili 25-letnico obstoja Prosvetnega društva, ki je za narodno prosveto v tem kraju dosti storilo. Žal to društvo še vedno gostuje v šolski stavbi, ker nima lastne strehe. Že lani se je govorilo o nekakem provizoriju. Morda bo do tega prišlo letos, ko bo društvo praznovalo svoj jubilej.

Šolski odbor v Kompolah dobro sodeluje s šolo. S pomočjo ljudske oblasti so v šoli uredili mlečno kuhinjo, ki

Malica jim prav dobro tekne.

je dve leti dajala le 30 brezplačnih obrokov, letos pa sprejemajo brezplačno malico vsi otroci. Za 30 otrok plačuje malico OLO, za 51 otrok pa Občinski ljudski odbor.

Društvo prijateljev mladine v Kompolah že obstoja od spomladi. Letos so po prizadevanju prof. Luznarja iz Celja bili deležni večje podpore v gotovini in raznih darilih, ki so jih potem razdelili med otroke ob Novoletni jelki. Večje vsote in prispevke pa so dali tudi: Železarna Štor, razne množične organizacije pa tudi starši sami.

V Kompolah so izredno veseli darila Sveta za kulturo in prosveto OLO Celje, ki je njihovim šolam daroval razna učila, med njimi tudi diskop, vse skupaj v vrednosti okoli 60.000 dinarjev. Učenci in učiteljstvo se toplo zahvaljujejo.

Dedek Mrz je obiskal žalske pionirje in cicibane

Tudi žalske in okoliške pionirje in cicibane je ob zatonu starega leta obiskal Dedek Mrz. Nestrpno ga je pričakovala na trgu v špalirju zbrana mladina, dokler ni s svojim spremstvom na dveh saneh pridrla iz vogala. Na prvih je sedel dobrodušno pomežikajoč in smehljajoč se Dedek Mrz z ožim spremstvom, na drugih pa je bil zbran ves pravilnični svet. Mladina ga je navdušeno sprejela in burno pozdravljala in ga spremlila v Dom Partizana, kjer je ves dan v pravilnični gozd spremenjeni dvorani sprejemal cicibane in pionirje iz Zalca, Petrovč,

Gotovelj in Pirešice ter jih primerno obdaril.

Razen te centralne prireditve, ki jo je pripravilo Društvo prijateljev mladine, je žalska občina z izdatnimi podporami omogočila vsem področnim šolam interno proslavljanje novoletne jelke, za kar ji izrekajo šolska vodstva v imenu mladine najlepšo zahvalo. Tudi invalidska organizacija zasluži vso priznanje in pohvalo, ker ja za novo leto bogato obdarila partizanske otroke in nekatere svoje člane.

USPELA PRIREDITEV DESETE OBLETNICE ZVVI V ZALCU

Pred dnevi so člani ZVVI v Zalcu praznovali deseto obletnico svoje organizacije. Predsednik Občinskega odbora ZVVI v Zalcu, tovarniški Kralj, je v svojem govoru poudaril veliko vlogo in uspehe organizacije, ki jih je v desetletnem udeleževanju dosegla pri zaščiti invalidov, skrbi za partizanske otroke in pri politični vzgoji svojih članov. Po predsednikovem govoru je spregovoril tudi tovarniški Božiček, zastopnik Občinskega komiteja ZKS v Zalcu, na kar so bili partizanski otroci obdarovani s praktičnimi darili. Nalo je sledil kratek kulturni program, ki ga je izvedel gimnazijski mešani pevski zbor.

Z VRANSKEGA

Za novoletno jelko je bilo obdarovanih s skromnimi darili skoraj 500 šolskih in predšolskih otrok.

Prosvetno društvo je priredilo »Veseli večer«, ki je dobro uspel.

IZ ŠMARTNEGA OB PAKI NOV MOST

Most ki veže Šmartno s Slatinami, katerega je odnesla narasla Pakka predlansko leto, je bil te dni dograjen. Bivšemu občinskemu odboru prvo priznanje, da je preskrbel potrebna sredstva za postavitev mostu. Onim pa, ki ga rabijo, pa tudi priznanje za prostovoljno delo, ki gre v stotine ur. Tu se vidi, kaj se lahko doseže s skupnim delom in medsebojnim razumevanjem.

Merodajnim pa, ki morajo skrbeti za most, preko katerega drži cesta v Zg. Savinjsko dolino, naj bo gornje delo v vzpodbudo, da ga čimprej popravijo. Res smo radovedni, kdo bo nosil odgovornost, če se tu zgodi kakšna nesreča? Most je v slabem stanju in že četrti provizorij. Sferji se že boje voziti preko njega. Kdor gleda tak prevoz sam, ga je v resnici strah nesreče.

ZA KORISTNO BRANJE SKRBE

Odbor KZ Šmartno ob Paki je na svoji zadnji seji sklenil, da naroči vsem združnikom brezplačno list slovenskega zadružništva »Našo vas«. Prav je, da pride tako branje v roke našim kmetovalcem. Ker pa je že marsikateri od teh imel »Našo vas« sam naročeno, priporočamo, da si sedaj naroče še »Celjski tednik«, da bodo tako informirani o vsem, kar je treba danes človeku vedeti. Brez branja ni znanja!

IZ SLOVENSKE KONJICE

V opekarni Loče pri Slov. Konjicah so pred nedavnimi pričeli z rednimi zdravstvenimi predavanji za delavce, ki so zaposleni v tem podjetju. Njihov namen je, poučiti delavce o osnovnih vzrokih bolezni in o pomenu higiensko tehnične zaštite pri delu. Predavanja vodi zdravnik dr. Rudolf iz Slov. Konjice.

Na nedavni prvi seji novega odbora konjske Svobode je bil za predsednika izvoljen tov. Jože Macuh iz usnjarskega remonta. Na seji so bili izmed odbornikov izvoljeni še vodje posameznih sekcij, od katerih je večina to delo opravljala že lansko leto. Poleg vodje pa bo vsaka sekcija imela še dva ali pa tudi več odbornikov, ki bodo vodili njeno delo v okviru splošnih smernic društvenega odbora.

Kot eno glavnih nalog v letošnjem letu je odbor predlagal zunanjo ureditev kulturnega doma. Ker bo zunanja ureditev (omet zidu in druga podobna dela) stala precej denarja, je predviden zato večji znesek tudi v občinskem proračunu za prihodnje leto.

Kmetijska zadruga v Slov. Konjicah je pred kratkim ustanovila posebno poslovalnico za kmetijske pridelke, zelenjavo itd. Konjske gospodinj, pa tudi ostali potrošniki upajo, da bodo tu lahko dobili po primernih cenah iste artikule, za katerimi so do sedaj morali dostikrat čakati v vrsti ali pa jih nabavljati v okoliških vaseh. Med te spadajo v prvi vrsti mleko, jajca, pa tudi nekatere vrste zelenjave.

Na selekcijskem posestvu v Ločah pri Slov. Konjicah so pretekli teden ustanovili samostojno sindikalno podružnico. Delavci s tega posestva so bili pred tem vključeni v skupno podružnico pri KZ Loče, vendar pa so izrazili na občnem zboru željo po osamosvojitvi, saj je na posestvu stalno zaposlenih nad 20 ljudi.

NOVOLETNA JELKA V LASKEM

Pod vodstvom direktorja nižje gimnazije v Laškem prof. Sirce, ki je hkrati tudi predsednik Društva prijateljev mladine, je to društvo ob sodelovanju učiteljskih kolektivov pripravilo otrokom in odraslim iz Laškega in okolice prijetno presenečenje za novoletno jelko. Igrali so pravilčno spevoigro »Trnjulčica«. Predvajali so jo petkrat, ogledalo pa si jo je okoli 1200 otrok in 1000 odraslih. Režijo je imela upraviteljica osnovne šole tov. Mara Špan, inscenacijo je oskrbel arh. S. Jovanovič, glasbeni vodja pa je bil tov. Julij Gorič. Igrali so dijaki nižje gimnazije in učenci osnovne šole. Zasedba glavnih vlog je bila posrečeno izbrana.

Predstava je bila za naše razmere res kvalitetna, tudi odraslim je bila močno všeč.

IZ DOBRNE

Kulturnometniško društvo Dobrna je imelo pred kratkim redni letni občni zbor. Ob tej priliki so podali svoja poročila vodje kulturnih odsekov. Iz tega je razvidno, da so vsi ti odseki bili močno agilni, saj so uprizarili vrsto dobrih dramskih del, štiri koncerte in nastopili z mnogimi akademijami.

Se ni dolgo, ko je bil redni letni občni zbor zdraviliškega sindikata, v katerega so vključeni domala vsi zdraviliški uslužbenci. Vsi člani sindikata so zadovoljni, da so vključeni v to organizacijo, saj jim je le-ta v tem letu nudila mnogo.

Prostovoljno gasilsko društvo v Dobrni je gotovo eno izmed najboljših v občini Vojnik, čeprav ima zelo malo članov. Sicer se pa vsi ti člani močno trudijo in mnogo žrtvujejo za varnost državljanov.

A. E.

Gibanje prebivalstva v celjski okolici

V času od 24. do 31. decembra 1955 je bilo rojenih 12 dečkov in 14 deklic.

Poročili so se:

Rudolf Venko, topilec cinka iz Dola in Ana Jakob, poljska delavka iz Novak; Rutar Lenarčič, strojni ključavničar iz Bukovelj; in Silva Inkret, tovarniška delavka iz Slanc; Avgust Kop, žagarski mojster iz Sentjurja pri Celju in Ljudmila Zapanc, tovarniška delavka iz Štor 95; Jožef Golob, strojni ključavničar iz Teharja in Franciska Sajberl, elektrovarilka iz Štor; Franc Pirš, tovarniški delavec iz Vrhe in Marija Sket, delavka iz Vrhe; Franc Stante, tovarniški delavec iz Prožinske vasi in Marija Podpatan, trgovska pomočnica iz Kompol; Ferdinand Sajk, oseb. upokojenec iz Imena in Marija Prečan, uslužbenka iz Podčetrca; Jožef Kodrin, mizarjski pomočnik in Jožeta Reberšak, poljedelka iz Veržar; Ivan Stergar, uslužbenec

PRIHODNJE LETO

CELJSKI TEDNIK

V VSAKO HIŠO!

iz Ljubljane in Franciška Trupej, poljedelka iz Virstanja; Janez Dolar, tovarniški delavec in Amalija Metličar, tovarniška delavka, oba iz Zadolbove; Ivan Gaber, kurjač in Neža Koluh, uslužbenka, oba iz Trnovca; Franc Jamnik, strojni ključavničar iz Škole vasi in Franciska Velenšek, tovarniška delavka iz Zg. Hudinje; Franc Gregl, skladiščnik iz Vojnika in Veronika Lampert, zobna instrumentarka iz Ljubne; Vincencij Kumberger, rudniški vozač iz Zabukovec in Gabriela Bračko, poljedelka iz Slatine pri Ponikvi; Martin Preložnik, trgovski pomočnik iz Zreč in Terezija Drakslar, knjigovodkinja iz Bohovega pri Ponikvi; Franc Krumpal, poljedelec iz Zg. Sečova in Vekoslava Berghaus, poljedelec iz Zg. Negenja; Iganc Hajšek, elektrovarilec iz Pekla in Marija Domanjko, delavka iz Sp. Kostvnic; Franc Golob, uslužbenec in Mara Stumplik, gospodinja, oba iz Vranskega; Leopold Razboršek, avtomehaničar iz Celja in Stanka Smid iz Zahome.

Umrlji so:

Franc Gračnar, previzitor iz Laškega, star 75 let; Antonija Selih, roj. Keršlin, previzitorica iz Planine pri Sevnici, stara 72 let; Marija Svet, previzitorica iz Stankice, stara 85 let; Elizabeta Pečovnik, gospodinja iz Luč, stara 64 let; Franc Zlobec, poučevalec iz Sp. Kostvnic, star 59 let; Roza Čonč, gospodinja iz Vel. Rodne, stara 63 let; Amalija Janžek, previzitorica iz Zg. Sečova, stara 46 let; Franc Skratke, poljedelec iz Luterje, star 35 let; Marija Mavrič, prostosilnica iz Tiroseka, stara 88 let; Ludvik Sander, upokojenec iz Brde nad Dobrno, star 64 let; Alojz Podpečan, previzitor iz Brde nad Dobrno, star 79 let; Jernej Gaberšek, oseb. upokojenec iz Vrha, star 86 let; Marija Salofnik, gospodinja iz Kompol, stara 57 let; Neža Jezernik, vzdrž. oseba iz Vin, stara 77 let; Jakob Pohorlač, kmetovalec iz Ilrenove, star 88 let.

IZ VODNE DVORANE

KAZEN ZA MALOMARNEGA UPRAVNIKA

Jože Lorgjer je bil od leta 1952 upravniki Kolodvorske restavracije v Rogški Slatini. Poleg upravnikiških poslov je upravljal še posle blaginjske, skladiščniške in kletarje. Posle je vodil malomarno, delal je brez nadzora, vodil ni evidence nad materialnim poslovanjem v podjetju itd. Denar podjetja je nosil kar pri sebi, pomešan z njegovim lastnim denarjem. Večkrat je popival in vinjen nosil s seboj precejšnje zneske denarja. Evidenco nad zalogo pijače in jesvin je vočil tako površno, da sploh ni vedel, kakšne količine pijače so bile prinešene iz kleti v točilnico in koliko se je teh pijač prodalo. Tudi ni vedel, koliko živil se je uporabilo v kuhinji pri pripravljanju hrane. Ko je nekoč pozabil zakleniti vrata v klet, sta dva otroka odprla pipo in je s škodo po kleti okrog 800 litrov vina. To škodo je kar zamočlal in jo namereval pokriti tako, da bi v jeseni pripeljal v klet vino svojega lastnega pridelka, kar pa tudi ni šforil. Podjetje je spravil s takim poslovanjem na rob prepada. Revizija je ugotovila okrog poldrug milijon škode. Sodišče je Lorgjerja obsodilo na 1 leto in 6 mesecev zapora.

DUNAJSKI UMETNI DRŠALCI BODO NASTOPILI V CELJU

v soboto, 14. januarja ob 19
in v nedeljo, 15. januarja ob 14.30

Celjske bodice

ZAHVALA DEDEKU MRAZU

Oj, Dedek Mraz, prinesel si mi mnogo
in hvala ti! Sem zlasti sank vesel,
če kaj snega bo. A sestrici žogo
in bratcu sviter nov si preskrbel.

Le nekaj si pozabil, če te smemo
opomniti, za kar prosili smo.
Saj veš, koruzne žgance radi jemo,
s polento pa v neznanski sili smo.

O, zdaj že vemo. Tudi ti v zalogi
polente nimaš, ljubi Dedek Mraz,
in žalostni smo pionirji mnogi,
ki nam brez žolnih žgancev pust je čas.

Ce za polento pa izveš slučajno,
ne čakaj, da spet mine leto dni,
prinesi nam je kar prepolno cajno,
da se srce ob žgancih nasmeji!

HITI POČASI

Vlak, le kam se ti mudi tako?
Vozi vendar malo počasneje!
Kaj ne veš, da že pred leti sto
vozil takle vlak ni nič hitreje?

Tehnika moderna vlada zdaj
v dobi, ki atomska ji ime je.
Tebe, vlak to nič ne briga naj,
tvoja naglica ima naj meje!

Ce mogoče, tudi kaj zamud
si naberi med potjo skozi kraje,
tukaj pet, a tam deset minut
naj oddiha dajo ti postaje!

Službeno sem bil na pot poslan.
Ce tako se dnevni raztegne
mi iz polovične na ves dan,
nič jeziti vlak me ne utege.

TUJA IN DOMAČA MAST

Tuja:

Cez ocean sem k vam prišla
Američanka prava vsa,
zato veljava imenitna
je moja res neizpodbitna.

Domača:

Nikar se ne repenči nič,
čeprav si daljnih krajev piči!
Jaz tukaj sem povsem domača
in vredna, kakor kdo me plača.

Tuja:

Za mene tri sto trideset
potrošnik plača brez besed,
me išče, ker me potrebuje,
čeprav sem iz dežele tuje.

Domača:

Glej, moj pa stane kilogram
pet sto deset in ni me sram.
Z okusom pravim se ponašam,
visoko v ceni te prekašam.

Potrošnik:

Obe sta svinjski pravzaprav,
zato bi vama svetoval:
Nikar se ne prepirajta,
na moj se žep ozirajta,
ki vanj že zgledana je luknja,
a polna mi zaplat je suknja!
Potrošniški bo svet sodnik
odslej obema. In zapik!

spodobna gospa in Alojzij Smolko sre-
čen oče!

»Da bi ta potrešek vsaj vedel, ti-
gav seme tovari, da bi se potlej lahko
obrnili po napitnico na pravi naslov.«
se je gorčil dolgi Vinko grizoc si brke.

Poitar Preložnik ga je komaj raz-
umel, zato pa menil, da Smolka žena
navija okrog mezinca.

»Če ga navija?« se je razvnel prvi.
»Ovija vas več ali manj vse, le da
se jim drugi oddolžujejo na ta ali
drug način, če ne doma, pa drugod! To
jagnje pa je pripravljeno samo polo-
žiti glavo na tla. Le glej...«

Ta hip je gospa Smolkova zavila s
svojim spremstvom kakor paradižna ko-
čija na vrt krčme »Pod lipo«.

nismo družina? In na nedeljskem spre-
hodu smo. Le oglejte si nas, zijala, in
jezike za zobel! Je Franca Temlinova

IV.

Mi se mamu radi, radi, radi...
(Narodna)

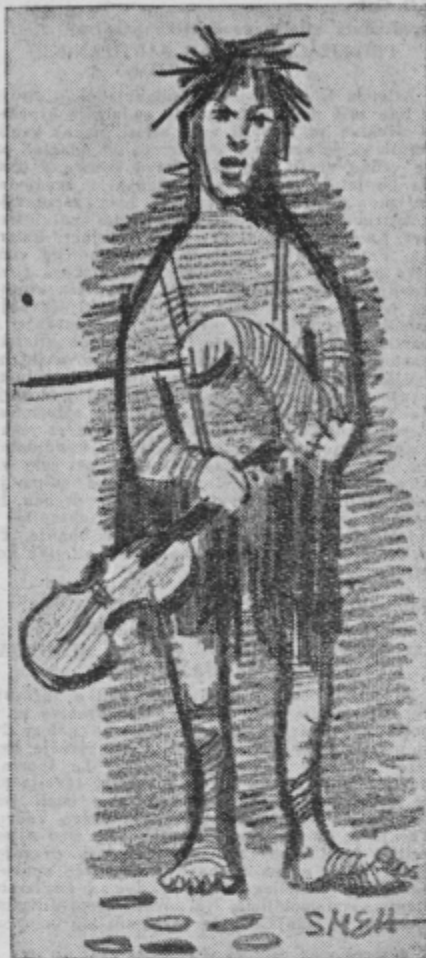
Voziček, otovorjen s Franco mlajšo, je
Alojzij rnil s povešeno glavo in kle-
cajočimi koraki. Zato pa je dva koraka
pred njima stopala Franca mati in
gospa z močno izbočenimi prsi. Glavo
je obračala ko veter veterinico: mar

Tone Zagorc:

Gosli

Odkar je mali Andrej prvokrat vi-
del in slišal gosli v veliki dvorani v
Grazu, kamor ga je bil peljal oče ne-
kega večera čisto po naključju, ko je
misli, da si bo ogledal predvajanje ne-
kega filma, je venomer sanjari o ča-
robnem glasu, ki ga daje ta izreden
instrument. Vseposod, v snu, pri delu,
učenju, na sprehodu, neprestano je ob-
čudoval gosli, ki jih je videl v rokah
velikega umetnika.

»Če bi oče menj kupil violino, bi
morda kdaj zaigral nanjo še lepše, ka-
kor tisti mož v Grazu,« je sanjari An-

drejc, ki mu je bilo takrat komaj osem
let. »Da, poprosil bom očeta, naj mi
kupi gosli. Če novih ne more, naj mi
kupi stare, samo da bom lahko igral
nanje, da bom nekoč postal umetnik in
bodo ljudje od navdušenja vzklikali v
dvorani, ko bom prenehal igrati.«

Mali Andrej ni vedel, kako bi si
ob mislih na gosli pričaral lepše sanje.
Neprestano je imel pred očmi veliko
dvorano, polno elegantno oblečenih lju-
di in oder, na katerem je stal mlad
virtuoz v črnem smokingu z belim me-
tuljčkom pod vratom in se je s pri-
jetnim nasmehom priklanjal množici, ki
mu je burno ploskala in ga obmetavala
s cvetjem. V vsakem gibu je slišal ta-
nek glas violine: ko je šel skozi gozd
in so ga veje udarjale po obrazu, ko se
je oglašil nekje v grmu ali kadi ka-
dar je listje zašumelo v vetru, da je
odmevalo med stebli kot tenko cing-
ljanje kristalnih čaš. Z rokami globo-
ko v žepu je taval deček zamišljeno
zdaj po hosti in travniku, zdaj spet
doma po hiši. Ni se mu ljubilo govo-
riti. Dečkovi materi in očetu je začela
že presedati ta Andrejeva zamišlje-
nost, pa mu reče oče nekega dne:

»Andrej, kaj vedno premišljuješ, da
si postal tako tih?«

Deček — in — mežljivo nasmešnil,
nato pa odgovoril:

»Oče, si slišal tiste gosli, ko sva
bila v Grazu? Vam je bila všeč tista
glasba?«

»Seveda mi je bila, toda...«

»Oče?«

»Kaj je, Andrej?«

»Tudi jaz bi imel rad takšne gosli.
Vsak dan bi igral nanje,« je hitel deček
z vedno bolj veselim glasom pripovedo-
vati očetu, »in ko bi se vsega naučil,
bi tudi meni ploskali ljudje, kakor so
onemu v Grazu. Metali bi cvetje name
in potlej bi j.m. zaigral še vse enkrat
od začetka. Tudi denarja bi imel do-
volj. Kupil bi ti novo obleko in materi
nove čevlje. Kakor gospod bi hodil po
mestu in ljudje bi me ne imeli več za
kmetkega razcapanca. Vse bi bilo...«

»Ne sanjaj, Andrej,« ga je prekinil
oče. »Premajhen si za tako dragocen
instrument. Na kmetih za takšne stvari
ni denarja. Prerevni smo.«

(Konec prihodnjič)

UPRAVA

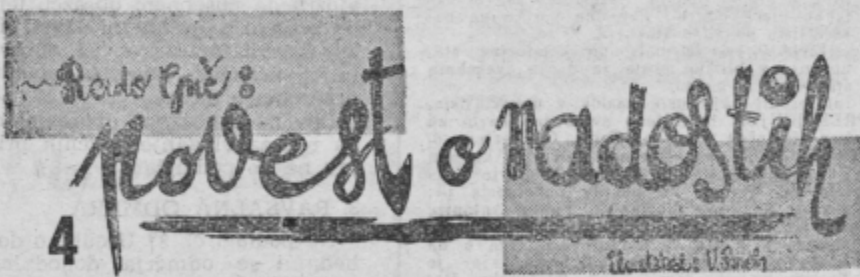
Znamka
za 10 din

„Celjskega tednika“

CELJE

TITOV TRG 1

Poštni predal 123

ČAS: VČERAJ, DANES IN JUTRI. KRAJ: TU, TAM IN POVSOD

»Sosedje smo vendar...«
»In še dobri sosedje, ti in onidve.
Le za katero se bolj ženeš? Mene stara
napada čez plot, mlada se mi pa itak
posmehuje, kjer me vidi. Da te ne vi-
dim več čekat v babama. Ce ne naj-
deš druge poti, ti bom kazala jaz.« In
je tako sumljivo klatila z rokami, da
se je Alojzij raje umaknil.

Tisto noč sta sitnari oboje Franci,
malo so zvijale gliste, staro pa so vrtin-
čili vinski duhovi. Tako Alojzij ni vso
noč zatislil očesa, marveč je kuhal
kavo, deval česnovce obkladke in pral
plenice. Zjutraj pa je ves omotičen od-
drsal v kancelijo kakopak po prepove-
dani poti. Se sreča, da ga Franca ni vi-
dela, kajti ga je sosedova Lizka, lepša
ko šmarnica, pozdravila tako lepo, ka-
kor zmoro to le najlepša ptica na ja-
blanovi veji.

lilija brez vode, odkar se drži le za-
konske postelje in otroškega vozička,
tovarišijo pa pušča vnamar.

»Živio! Na zdravje, Alojziju Smolku!«
je bilo omizje enodušno.

Ob tako očitnem podpihovanju, je

Franca rasla ko mački dlaka po hrbtu
in bi koj prešla v protinapad, da je ni
Likar pogladil. Pa je bila njegova dlan
topla ko likalni in je mrščila v njej
mavličke spominov. Zatorej se je še
sama odzvala pozivu na eks in se potlej
urezala tisto: Mi se mamu radi...

Ohrabljen po spodbudnih besedah je
Alojzij srkal in prigrizoval in se od
blaženosti nasmihal ko Franca cuclju.
V prijetni omotici so se mu zdeli vsi ti
obrazi, oviti v kolobarje modrikastega
dima, ko razcvetene potonike. Vsk-
danje tegobe so se razblinjale ko megla
v toplem soncu. Okrog njega se je mu-
zalo pisano življenje in pokukalo še
vanj, da so se mu tanke ustnice nad
skrbnimi vse bolj raztezale v režaj.
Se jezik se mu je nekako odvezal in se
zapletel v pomenek z gospo šefovo in
še s poštarjevo. Da, postajal je tako
drzen, da je celo trčil z njima.

»Sakramokra, ženska, ne boš!« se je
razhudil Vinko in stegnil svoje dolge
krake med zakonske. »Tak, zdaj pa le
daj, če moreš, krutost babja!« Uspeh
ga je bodril, da si ni mogel kaj, da ne
bi napil kolegi Alojziju, ki da hira ko

ŠPORT

V letu 1956 — vse sile za napredek telesne vzgoje in športa

Ob vstopu v novo leto 1956 smo se obrnili na vse predstavnike naših telesnovzgojnih in športnih društev, da nam v kratkih obdobjih povedo glavne naloge svojih društev v letošnjem letu. V našem uredništvu se je nabralo toliko materiala, da ga ne moremo v celoti objaviti v današnji številki in bomo zato nadaljevali s tem pisanjem tudi v prihodnjih številkah. Vse najvidnejše športne in telesnovzgojne delavce preveča le ena misel — razširiti telesno vzgojo in šport kar med najširše plasti naših ljudi, zlasti mladine, ki bi si v tej aktivnosti pridobila mnogo koristnega znanja in s tem obogatila svoje življenje. Prisluhnimo njihovim izjavam:

Tine Orel, predsednik PD Celje
VSA SKRB MLADINI

Društvo ima alpinistični, markacijski, propagandni, fotografski in gospodarski odsek. V letu 1955 je na vseh odsekih doseglo lepe uspehe. Društvo skuša ob spoštovanju najljubših izročil planinske organizacije omogočiti varno hojo po gorah našemu delovnemu človeku in mu posredovati kulturne dobrine športa, ki je že davno postal srčna zadeva Slovencev. Posebno pozornost posveča mladini. V zadnjih letih mu večji razmah zavirajo posledice prevelikih investicij, vendar je upati, da bo tudi te težave z uspehom prebrlo.

Jure Klanjšek
predsednik TVD PARTIZAN Celje-Gaberje
DRUŽBA JE DOLŽNA NUDITI VEČ POMOCI

Vsa zadnja leta smo se borili prvenstveno s premagovanjem gospodarskih problemov v našem društvu — kje dobiti sredstva za vzdrževanje doma, za kurjavo, za obstoja našega društva. Te težave so okupirale vse naše sile. Čas je že, da te naloge prevzame naše celotna družba. Mi si želimo v letu 1956 razširiti svoje vrste z novimi stotinami mladine in pionirjev iz industrijskega dela mesta. Predvsem bomo skrbeli za izpopolnitev sistema vadbe in razširitev našega programa dela s telovadno-sportno metodo dela in z igrami. Pozabljali ne bomo na izlete, pohode v planine in na taborjenje. Razširili bomo tudi program tekmovalni, prvenstveno pa bomo skrbeli za napredek vadbe na orodju, saj imamo v svojih vrstah nadarjeno mladino. Le s takim sistemom dela in z uvajanjem novih oblik bomo dosegli množičnost, kar je osnovni cilj našega društva.

Franc Požun,
predsednik TVD PARTIZAN Celje-meste
VEČ DELAVSKE MLADINE V DRUŠTVU!

Ze leta in leta se borimo s svojimi specifičnimi težavami. Smo brez ustreznih društvenih prostorov, nimamo nikogar, ki bi vodil stalen nadzor nad telovadnico in pritlikalnimi, ker v dveh šolskih stanovanjih nad telovadnico nimamo služitelja, ki bi skrbel za potreben red, manjka nam vodnikov in vodnic, nimamo urejenega letnega telovadnega in nimamo posrečene socialnega sestava članstva. V naših vrstah

boljši poti ponovnega kvalitativnega dviga. Sistemom nogometnih tekmovalcev ne služi napredek slovenskega nogometa. Prav ta okolnost močno zavira tudi delo pri nas in se zaradi tega porajajo periodične krize. Najno potrebno bi bilo, da bi NZS uvedla posebno tekmovalno mladinsko ligo, v katerih bi naj nastopali igralci od 18. do 20. leta, ki so izgubili pravico nastopanja v juniorskih moštvih, za težka ligina tekmovalja pa so še fizično in psihično nezreli. Z uvedbo te lige bi se povečalo zanimanje mladine za nogometno igro, z večjo množičnostjo pa bi povsem prirodnost rastle tudi kvalitete.

Edi Golc,
predsednik atletskega društva Kladivar
PRIBLIZALI SE BOMO PARTIZANU IN CRVENI ZVEZDI

Atletom in atletinjam Kladivarja se odpirajo v letu 1956 nove možnosti za nadaljnje uspehe. V društvo so vstopili novi atleti, nekaj kvalitativnih se je vrnilo iz vojske, priliv mladine pa je vedno večji. Vsa ta dejstva govore o tem, da bo letošnje leto najuspešnejše v zgodovini celjske atletike. O kvaliteti nam zagotavlja naš trener, kader — novi profesionalni trener Kumer in amaterski Hanc, Stajner, Peterka, Pelanec, Horvat in Zagorec, tehnično vodstvo pa je v rokah izkušenega atletskega strokovnjaka tov. Fedorja Gradišnika. Naša osnovna naloga v letu 1956: nadaljnje vključevanje mladine v društvo, pristojne sodelovanje s partizansko organizacijo, propagandni atletske nastopi na podeželju, množična tekmovalna, izboljšanje kvalitete in strokovno izpopolnjevanje trenerstva in sodniškega kadra, dostojna izvedba mednarodnega mitinga »Memorial Ferda Skoka«. Naši atleti in atletinje se resno pripravljajo na novo sezono, 13 je kandidatov za državno reprezentanco, nekaj pa celo za olimpijske igre v Melburnu. Moška ekipa je izpopolnila svoje vrzeli na dolgih progah in skokih, ženska ekipa pa se bo okrepila z mlajšimi močmi. Vse to nam daje upanje, da v Celju še nismo imeli tako močne atletike kot letos.

Franc Pipan,
predsednik avto-moto društva Slander
OSNOVNA NALOGA — VZGOJA MLADEGA VOZNIŠKEGA KADRA!

Ni treba posebej poudarjati, kolike važnosti je motorizacija naše države. Naše društvo se v polni meri zaveda svoje odgovorne naloge in si prizadeva temeljito izučiti kar največje število mladine v avto-moto športu. Ta športna panoga je že mlada v našem mestu, razvija pa se uspešno. V preteklem letu smo imeli več tečajev za vzgojo mladega voznškega kadra. Tečaj je obiskovalo 127 študentov, med njimi veliko število obveznikov predvoznške vzgoje. To je velik uspeh za naše društvo, če upoštevamo, da razpolagamo le z dvema je izbranim avtomobiloma. Na novozgrajeni dirkalni stezi, ki ji manjka le še varnostni zid in ograje

stopali v slovenski ligo — moška in ženska ekipa. Naš velik problem je izgradnja dvosteznega kegljišča, kjer bi s tem rešili problem vadbe in tekmovalni. Ni materialnih sredstev in prostora za gradnjo. Celje potrebuje najmanj trije dvostezni kegljišči. Število kegljačev se množi in treba bo slej kot prej misliti na rešitev tega vprašanja. Aktivnost celjskih kegljačev bo treba podpreti.

Drago Cater, predsednik Strelskega odbora
Celje:

KAJ PRICAKUJEMO STRELCI V LETU 1956
Ko analiziramo naše dosedanje delo, ugotavljamo, da smo imeli v letu 1955 mnogo uspehov na vseh področjih našega dela. Ker je strelska organizacija velikega pomena za krepitev obrambne moči naše domovine, mora zajeti veliko število državljanov, ki naj se nauče upravljati z orožjem. V letu 1956 moramo ustanoviti po šolah in terenih pionirske strelske odrede v sklopu sekcij posameznih strelskih dručin. Vključiti moramo v strelski šport čim več učence s mladine. Tudi število strelskih dručin v Celju in okolici moramo pomnožiti.

V letu 1956 bomo izvedli reorganizacijo dela pri strelskih dručinah s tem, da bomo težišče dela pri odborih strelskih dručin prenesli na komisije. Tako bo članstvo bolj množično sodelovalo pri upravljanju. Kvalitetnejša tekmovalna bodo odvdsna od tega, če bomo dogradili v Celju strelšče za malokalibrsko puško in vojaško puško, brez katerega se v bodoče ne bi mogli več razvijati, kajti to strelšče nam je potrebno za večje udejstvovanje naše mladine.

VISOKA PRIZNANJA CELJSKIM SPORTNIM DELAVCEM

V preteklem tednu je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pomembna svečanost. Predsednik odbora za proslavo 10-letnice fizične kulture v FLRJ, tov. Danilo Knežević iz Beograda, je zbranim slovenskim telesnovzgojnim in športnim delavcem v znak priznanja za njihov dolgoletno uspešno delo na razvoju fizične kulture v Jugoslaviji podelil priznanja in spominske plakete. Iz celjskega okraja so prejeli ta priznanja Fedor Gradišnik, Karel Jug, Stanko Langer, Mirko Mejaviček in Janko Vagner. — Čestitamo!

Če si pogrešil lani, popravi to letos. Zaklanega prašiča pravilno oderi in oddaj kožo **KOTEKSU** ki plača za kožo slovenske pasme 200 din za kg. Ne zametuj denarja, gospodinj! pa prihrani nevšečno delo z žaltovo slanino na koži.

Da! Tudi letos kakor lani in kakor prihodnje leto poziva

KOTEKS

naše prašičerjce in klavnice, da ne zavržejo niti ene kože, marveč skrbno oderejo vse zaklane prašiče, a KOTEKS jim bo plačal za kožo slovenske pasme 200 din za kg.

OPOZORILO

Po »Pravilniku o splošnih pogojih za preskrbo s električno energijo iz javnega omrežja LRS« (Ur. L. RS št. 1-53), poglavje II, točka 11 in 12 je dobavitelj, podjetje Elektro-Celje, upravičen zahtevati od odjemalca električne energije, da v danem roku odstrani vse ugotovljene napake in pomanjkljivosti, ki motijo ali bi utegnile motiti redno dobavo električne energije ali redno obratovanje električnih naprav dobavitelja ali drugih odjemalcev.

Nadalje je dobavitelj upravičen odkloniti priključitev instalacije ali jo odklopiti v vseh primerih, v katerih niso izpolnjeni pogoji, ki so določeni v tem poglavju. Zlasti opozarjamo odjemalce na prednje predpise električnih instalacij (Jugoslovanski standardi), ki dovoljujejo priključek do 3 kW na eno fazo, od 3 do 6 kW na dve fazi, vsako večjo obremenitev stranke, da se pred nakupom električnih štedilnikov, peči in drugih aparatov, predhodno posvetujejo s pooblaščenimi dobaviteljevimi nameštenci, če instalacija odgovarja osnovnim zahtevam (tehnične in požarne varnosti). Večina hišnih instalacij (posebno starejše izvedbe) ne odgovarja današnjim zahtevam, ker napeljava niso zadostno dimenzionirane.

Da se prizadete stranke izognejo vsem tem nevšečnostim, ponovno opozarjamo, da si pred nakupom porabnikov oskrbe zadevna pojasnila med uradnimi urami pri podjetju Elektro-Celje, Tehniški izpostavi Celje-mesto, Celje-okolica, Šempeter v Sav. dolini in Rogaska Slatina.

ELEKTRO-CELJE

KONCERTI

Naslednji abonma koncert bo 11. januarja. Koncertira pianist Ladislav Palfi. — Abonente prosimo, da poravnajo zapadli obrok plačila.

Nedelja, 8. jan.
10.00 Od melodije do melodije
10.10 Oddaja za žene
10.35 Poje mečani pevski zbor »France Prešeren« p. v. Jofela Koresa
10.50 Stane Terčak: Razvoj oddelka NOB in njegov vzgojni pomen
11.00 Kar ste želeli — to bomo zavrtili
11.45 Zabavna glasba, vmes reklame in objave
Ponedeljek, 9. jan.
15.00 Poročila
15.10 Športni tednik
Ob 100-letnici rojstva pesnika Akerke (literarna oddaja)
Prenos iz Ljubljane
Torek, 10. jan.
15.00 Poročila — pregled »Večera«
15.10 Domače pesmi in napetvi
15.30 Prenos iz Ljubljane
Sreda, 11. jan.
15.00 Poročila
15.10 Kar ste želeli — to bomo zavrtili
15.30 Operetna glasba
15.00 Prenos iz Ljubljane
Četrtek, 12. jan.
15.00 Poročila — pregled »Večera«
15.10 Dalmatinske narodne
15.30 Prenos iz Ljubljane
Petek, 13. jan.
15.00 Poročila, pregled Celjskega tednika
15.10 Z jазom po svetu
15.30 Prenos iz Ljubljane
Sobota, 14. jan.
15.00 Poročila
15.10 Kar ste želeli — to bomo zavrtili
15.30 Prenos iz Ljubljane

KDO MOTI V PETROVČAH RADIO SPREJEME?

Ze dalj časa se petrovski radio naročniki pritožujejo zaradi silnih motenj, ki velikokrat onemogočajo poslušanje katerekoli radijske oddajne postaje. V aparatih se čuje neznošno prasketanje. Nekateri naročniki menijo, da je vzrok motnjam v električni napeljavi, češ da se morajo žice nekeje ob vetrovnem vremenu dotikati drevesnih vej. To bi držalo, če bi bile motnje le ob vetrovnem vremenu. Toda praske-

tanje je slišati tudi ob lepem, mirnem vremenu. Vsekakor bo držala domneva, da ima nekdo v Petrovčah neblokirani elektromotor, zastran česar ob njegovem vrtenju tolikšne motnje. Brezvestneža bo treba na vsak način odkriti in eksperimentalno kaznovati, zakaj v nasprotnem primeru bodo radio naročniki svoje sprejemnike enostavno odjavili in jih raje dali plombitirati, kakor da bi zastojni plačevali precejšnjo naročnino.

SMUCANJE

SMUCARSKA SKAKALNE TEKME V VELENJU
Skopo snežno odejo v preteklem tednu so izkoristili marljivi smučarski delavci novega smučarskega kluba Rudar v Velenju, ko so že kot prvi v Sloveniji organizirali meddruštvene skakalne tekme. To je bila »krstna« prireditve na novi 30-metrski skakalnici. Na startu se je zbralo 27 tekmovalcev. Tehnični rezultati so naslednji: člani: 1. Šunkar (R), 2. Zager (U), 3. Kokalj (V), 4. Ježovnik (U), mladinci: 1. Javornik (R), 2. Kotnik (R), 3. Tepez (R), 4. Juteršek (V), pionirji: 1. Zrimšek (U), 2. Poznič (R).

SILVESTROV TEK V ZALCU

Okrog 40 tekmovalcev se je na Silvestrovo popoldne zbralo na žalskem trgu na I. Silvestrovem teku. Udeleženci so bili iz Celja, Preboda, Gomiljskega in Zalca. Deležje je močno oviralo prireditve, doseženi pa so bili kljub temu izvrstni rezultati.
Pionirji: 400 m — 1. Antloga (Z), 2. Kač (KI), 3. Jerman (KI), mladinci: 600 m — 1. Fišbaher (Z), 2. Lakner (Z), 3. Piliš (KI), 1200 m — 1. Naraks (Z), 2. Iledžet (KI), 3. Ban (KI), člani: 400 m — 1. Vučer (Z), 2. Vazič (KI), 3. Gajšek (KI), 2000 m — 1. Gajšek (KI), 2. Vazič (KI).
Tov. Božiček, predsednik Partizana Zalec, je ob zaključku prireditve čestital zmagovalcem, vsem udeležencem pa se zahvalil za udeležbo, tov. Bozovičar in Vipotnik pa sta razdelila najboljšim prehodne pokale in darila.

POZIV

k vložiti davčnih prijav za odmero dohodnine in prometnega davka za leto 1955 in pavšalno odmero dohodnine za leto 1956 pavšalno odmero dohodnine za leto 1956

Rok za vložitev davčnih prijav je od 1. januarja do vključno 31. januarja 1956

1. DOHODNINA.

Davčni zavezanci zasebnega sektorja in zasebne pravne osebe, ki so v letu 1955 opravljali kakršnokoli pridobitno delo ali izvrševali samostojne poklice z namenom pridobivanja dohodkov ali so imeli dohodek od zgradb in od drugih imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo zaradi odmere dohodnine vložiti davčne prijave na predpisnem obrazcu v zgoraj določenem roku.

Davčne prijave je treba vložiti pri pristojni občini, kjer ima davčni zavezanec svoje stalno prebivališče, odnosno pravna oseba svoj sedež.

Davčno prijavo za dohodek od zgradb morajo vložiti tudi tisti davčni zavezanci, katerim je bila dohodnina od obrtne dejavnosti že vnaprej pavšalno odmerjena. Za dohodek od zgradb se računa tudi vrednost lastnega stanovanja.

Dohodki iz uslužbenskega razmerja ne spadajo v davčno osnovo in jih ni treba izkazovati v davčni prijavi.

Kdor ne vloži davčne prijave v določenem roku, plača kazni v višini 3 % od predpisane davka, če pa prijave ne vloži niti na pisni poziv, pa 6 % predpisane davka.

Kdor vire dohodkov utaji oziroma prijavljuje neresnične ali nepopolne podatke z namenom, da bi se izognil plačilu davkov, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajo.

Na podlagi tega niso dolžni vložiti davčne prijave: a) Kmetijski gospodarstva, ki imajo dohodek izključno iz kmetijstva.

b) Delavci, nameštenci, uslužbenci in upokojeanci glede dohodkov iz uslužbenskega razmerja.

c) Postrežki, ulični prodajalci časopisov, snažilci obutve in podobni delavci, ki plačujejo dohodnino v stalnem letnem znesku, če nimajo kakih drugih dohodkov, za katere je predpisana vložitev davčne prijave.

d) Osebe, ki so imele dohodek od dohodkov za srečke in druge vrednostne papirje, od dobitkov stav v gotovini na dirkah ter na športnih in drugih prireditvah.

2. PROMETNI DAVEK

Hkrati in v istem roku z davčno prijavo dohodnine morajo vložiti na posebnem obrazcu letno prijavo za prometni davek tisti davčni zavezanci, ki opravljajo promet, zavezan plačilu prometnega davka.

Davčne zavezanec opozarjamo, da rok za vlaganje davčnih prijav ne bo podaljšan.

3. PAVŠALNA ODMERA

Na podlagi čl. 37 Uredbe o dohodnini se odmerja dohodnina pavšalno za davčno leto vnaprejšnjim tistim obrtnikom, ki ne zaposlujejo tuje delovne sile. Vajenci se ne štejejo kot tuja delovna sila.

Pozivamo vse prizadete davčne zavezanec, da v času od 1. I. do 31. I. 1956 vložijo davčne prijave, v katerih je treba navesti kosmatih dohodek, ki ga bodo predvidoma dosegli v letu 1956 ter proizvodne in režijske stroške, ki bodo potrebni za doseg teh dohodkov.

Hkrati z davčno prijavo za pavšalno odmero dohodnine je treba napovedati tudi promet, ki bo predvidoma dosežen v I. 1956.

Za pavšalno odmero je treba napraviti povsem ločeno prijavo, novanj v višini, določeni s točko-

4. PRIPOMBA

Opozarjamo hišne lastnike, da prijavijo najemno vrednost stanovanja v višini določeni s točkovaljem (registrirana pogodba pri Upravi stanovanjskih zgradb).

Vse potrebne tiskovine se dobijo pri vratarju ObLO, oziroma na pristojnih krajevnih uradih.

UPRAVA ZA DOHODKE
ObLO Celje

Odreži!

Naročilnica

Podpisani _____, kraj _____, pošta _____ naročam

»Celjski tednik« in prosim, da mi ga začnete redno pošiljati.

Naročnino letno 500 din ali polletno 250 din bodo pobirali poštarji.

S tem se smatram za rednega naročnika »Celjskega tednika«.

Datum _____

Podpis: _____

Je predvsem srednješolska mladina, manjka nam pa delavske-vajenske mladine, na katero bi lahko računali vsak čas in bi si iz njenih vrst lahko vzgajali tudi stalen kader. Tudi v letu 1956 se bomo prvenstveno spoprijeli s premagovanjem teh težav! Če jih bomo v celoti premagali, bomo ogromno dosegli in veliko napredovali...

Martin Ambrož,
vodja celjskih fabrikovov
SMO NA NAJBOLJŠI POTI RAZVOJA...

Ni dolgo tega, ko se je šele oblikovala taborniška organizacija. Na celjskih tleh dolgo ni zaživela. Šele dve leti se ukvarjamo s taborništvom v Celju in smo dosegli v tem času ogromen napredek.

V okviru roda delujejo štiri družine in klub z 18 vodij. Najmlajših medvedkov in čebelic je 351. V letu 1955 smo izvedli 41 enodnevnih in 9 večdnevih izletov s 400 udeleženci, potestili smo spomin radlo parizanke Cvetke Jerinove na Resevnem s 130 člani, udeležili se II. zleta ZTS in športne parade v Ljubljani, priredili 5 večjih taborov v Savinjski dolini in na morju z 244 udeleženci.

V letu 1956 bomo razširili našo organizacijo, zajeli bomo večje število mladine iz industrije in obrti. V načrtu imamo organizacijo 5 večjih taborov, udeležiti pa se nameravamo zveznega zleta tabornikov v Bosni in tekmovalja za republiko in zvezno prvenstvo. Priprave in izvedba teh nalog bo ponovno prispevala prostosti in živahnosti v naši organizaciji. Smo na najboljši poti napredka.

Marjan Učkar,
predsednik Nogometnega društva Kladivar
IZ MNOŽICNOSTI V KVALITETO!

Osnovno vodilo pri delu v našem društvu je, vključiti kar največje število mladine in pionirjev iz mesta Celja in bližnje okolice, ki imajo veselje do nogometa, v naše društvo. Ne gre le za vključevanje, na pa pravilno vlogo in vzgojo te mladine v dobre športnike in zavestne državljane po načelih amaterizma! V preteklem letu smo vključili v društvo že kar 220 pionirjev in mladine, kar predstavlja v primerjavi s prejšnjimi leti velik napredek. Pri svojem delu z mladino smo v najtesnejši povezavi z vodstvi celjskih šol. Društvom prijateljev mladine, občinski komitejev mladinske organizacije, SZDL in ostalih družbenih organizacij.

Ligino moštvo je v preteklem letu nekoliko razočaralo celjsko nogometno občinstvo in slovensko športno javnost z doseženimi rezultati. Izpadli smo iz hrvaško-slovenske lige! V društvu ni bilo rezervarstva igralcev, večje število pa jih je odšlo na odsluženje kadrovskega roka. Stenje se je vidno izboljšalo s pritegnitvijo novih moči. V podrečni Niz smo trenutno na 4 mestu, mladina pa je bila na prvenstvu LRS na 8. mestu. Zgleda mesta. Zadejni nastopi naših nogometašev pa so pokazali, da smo na naj-

ja stadiona, smo imeli v preteklem letu zelo uspehe dirke. Večji uspehi našega društva so odvisni od primernejših vozil za pouk mladine kar in od boljših materialnih pogojev. Naša osnovna naloga bo v letošnjem letu vzgajati kar največje število mladih ljudi za voznike motornih vozil.

Janko Vagner,
predsednik Celjske nogometne podzveze
NOGOMET NA PODEZELJE

Nogometna igra ima še vedno največji pristašev. V preteklem letu smo v našem območju ponovno zaznamovali številni napredek. Imamo 29 klubov s preko 900 registriranimi igralci, najmanj toliko pa jih je še neregistriranih po naših podjetjih in na podeželju. Naša osnovna naloga bo v letošnjem letu organizirati nogometno aktivnost na podeželju, zlasti v Zgornji Savinjski dolini. Podeželska društva nimajo finančnih sredstev za draga tekmovalja, zato bo treba prilagoditi sistem tekmovalni njihovih finančnih zmogljivosti. Mladine, ki se navdušuje za nogomet, je dovolj, ni pa še organizirana po društvi. Tudi s tem problemom se bomo spoprijeli. Disciplina na naših igriščih je bila v preteklem letu bolj od prejšnjih let, kar kaže na večjo vzgojno prizadevanje naših društvenih delavcev. Še dva problema nas tareta — manjka nam večje število predanih športnih delavcev v podzvezi in v osnovnih organizacijah ter večje število kvalitetnega sodniškega kadra. Uspešno premagati vse navedene težave bo naša glavna skb v letošnjem letu.

Karel Jug,
predsednik sabljaškega kluba Kladivar
BREZ OROŽJA NE BO MNOŽICNOSTI

Vedno več celjske mladine se zanima za klasičen šport — sabljanje. Vseh ljubiteljev teza borbenega športa ne moremo sprejeti v svoje vrste iz enostavnega razloga, ker nimamo na razpolago orožja (šoretov, mečev in sabelj). Doma se ne izdelujemo tega orožja, dragocenih devetih dinarjev pa nimamo za nakup v inozemstvu. Te težave nam ovirajo razmah sabljanja v širino, kjer pa ni širine, ne more biti kvalitete! Kljub tem težavam smo na poti napredka. Preko 30 mladih ljudi zahaja 3-krat tedensko v telovadnico na vadbo, vodijo pa jo mladi instruktorji, ki smo jih vzgajali sami. Po večletnem presledku imamo v svojih vrstah zopet večje število mladink. Na tekmovalnih nastopih po 15 borilcev, ki na trenutno še ostajajo po znanju za Ljubljano in Mariborom, kjer je za ta šport več razumevanja in več sredstev.

Franc Pipan,
predsednik kegljaškega kluba Kladivar
POTREBUJEMO DVOSTEZO KEGLJIŠČE

Kegljaštvu je v Celju zavzelo velik razmah. Kegljači Kladivarja so v preteklih letih dosegli lepe rezultate. Tudi v zadnjem letu so na-

Odreži!